

MSP Sıkıyönetiminin uzatılmasına karşı

ANKARA — MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, sıkıyönetimin uzatılmasına karşı olduğunu bildirdi. «Önce hükümet gitmelidir. CHP'den kopmaları olacağı umulundaysa, Meclis aritmetiğinde değişimler olacağı kanaatindeyiz» demiştir.

Erbakan, dün parlamentoda düzenlediği basın toplantısında, MSP grup toplantısında, sıkıyönetimin yeniden uzatılmaması yönünde oy alanlara karar alındığını, «Yederek, sıkıyönetimin uzağıp uzatılmaması konusunda güven oylaması saydıklarıyla söylemiştir. Erbakan, «Önce hükümet meselesi halledilmelidir dediniz. Bu nasıl olamaz?» sorusuna yanıt verirken, «Önce sıkıyönetimin uzatılması iftihar oylaması anlamını taşımaktadır. Sıkıyönetime karşı oy kullanmanın anlamı hükümete iftihar değil olacaktır. Hükümetin gitmesi ise güven oylamasıyla olacaktır» demiştir.

CHP içinde büyük huzursuzluk bulunduğunu, CHP'den büyük bir kitlenin kopacağı kanısında olduğunu savunan Erbakan, «CHP'nin solu bacağı kırılmadan bir kenara çekilmesinde fayda vardır» şeklinde konuşmuştur.

MSP Genel Başkanı, «CHP'den kopmaları kurulacak hükümet şimdiki hükümet için dediniz gibi sun'olma yacak mı?» sorusuna «Hayır olmayacak. Bu hakiki bir çoğunluk olacaktır» şeklinde yanıtlamış, önce hükümetten kurtulmanın şart olduğunu, yalnız CHP'nin değil, AP'nin de iflas ettiğini kaydederek, «Bevletin' yerinde Demirel olsaydı 15 ayda bir değişiklik olmayacaktı» de- niştir.

HÜKÜMET GİTMELİ

Basın toplantısında hükümetin leratlarını eleştiren Erbakan, bu hükümetle anar-

şinin önlenemeyeceğini iddia etmiş ve şöyle konuşmuş tür:

«Hükümetin zaafiyeti, Silahlı kuvvetlere gölge düşürmemelidir. Şartlar daha da ağırlaşmıştır. Oyaltama ile kaybedilecek zaman kalmamıştır. Ülke meselelerinin inangla ve köklü teraatta bir an evvel çözülmesi gerekmektedir. Görüldüğü ki, hükümet işbaşından uzaklaşma dikça, hiçbir meselelerin halledilmesi mümkün değildir».

MSP, sıkıyönetimin uzatıl- maması, hükümet meselesi- nin bir an evvel halledilmesi, ülkede huzur ve kardeşliğin temini için gereken tedbirle- rin eldi olarak ve bir bütün halinde ele alınmasını istiy- or.

Sıkıyönetimin uzatılması- nın, fayda değil, zarar geti- receği kanaatindeyiz. Uzatıl- maması da yararlı olacaktır. Önce hükümet meselesi hal-

ledilmeli, sonra mesele büt- ün eldiyle ele alınmalıdır».

DEMİRELİN TELAŞI
MSP Genel Başkanı, bir gazetecinin, «AP Genel Ba-

kanı, (MHP ve MSP'nin oy larına ihtiyacı yok) diyor. (Tek başımıza iktidara gel- melyiz) diyor. Sizin tavrınız ne olacaktır?» sorusuna şöyle yanıtlamıştır:

«Tavrımız açık. Önce bu hükümetten kurtulmak şart- ır. Demirel her telaşa düş- ükçe bu kabul imajlarla hareket eder. Bu bir telaşın ifadesidir. Bunların zihniyet leri azozer, montajdır. Bu felaketlere bu zihniyetlerden düşmüştür. Bugün mesele leri çözümü, başlattığımız hamlelerin gerçekleştirilme- siyle olacaktır».

ERBAKAN, 24 NİSAN GÜNÜ YENİ BİR YURT GEZİSİNE ÇIKIYOR

Öte yandan MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan' ın 24 Nisan 1979 günü yeni bir yurt gezisine çıkacağı bildirilmiştir. Erbakan ve be raberindeki heyet, Samsun (Devamı 8. sayfa)

Deterjan fiyatlarına yüzde 30 zam yapıldı

İzmir (A.A.) — Deterjan fiyatlarına yeniden yüzde 30 oranında zam yapıldığı bildirilmiştir. Kısa adı BAKSAN olan Bakkallar Sanayi ve Ticaret adlı kuruluşun başkanı Mustafa Öztürk, bu kez firmalar tarafından yapılan zammın yürürlüğe girdiğini bildirmiştir.

Deterjan fiyatlarına bir süre önce hükümetçe yüzde 30 oranında zam yapılmış, uygulama dün- de kador sürmüştü.

Öztürk yeni fiyatlar için: «300 gramlık amba- lajlar içinde 20.40 liradan satılan deterjanlar zam- dan sonra 25.00, 700 gramlık ambalajlar içinde 59.50 liradan satılanlar ise 65 liradan satılmaya, baş- lanmıştır» demiştir.

ZAMMA RAĞMEN PİYASADA YOK

BAKSAN Başkanı Öztürk, bazı tüketim madde- lerinin yeniden piyasadan kalktığını öne sürmüştür. Deterjanları da zamma karşın piyasada bulun- mayan maddeler arasında olduğunu bildiren BAKSAN Başkanı Öztürk, zeytinyağı ve çiçekyağının da yokları iltesinde yer aldığını söylemiştir. (Devamı 8. Sayfa)

Yaş çay alım kampanyası açıldı

Rize (A.A.) — 1979 yılında yaş çay alım kampanyası Rize'de dün yörenin merke- zi olan Zihni Derin, Sürme ne ve Pazar çay fabrikala- rında Gümrük ve Tekel Ba- kanı Tuncay Mataracı tara- fından açılmıştır. Bu işleme lere bağlı 189 alım yerinde alımlara başlanmıştır.

Kampanyayı Rize'deki Ses Sinemasında yapılan ürettic toplantısında bir konuşmay- la açan Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, ge- çen yıl kilosu 12 lira olan çay, yurprğı fiyatının bu yıl 250 kuruşluk bir zamlı, 14 lira 50 kuruş olduğunu a- cıklamıştır.

Çay üreticisinin emeğinin karşılığını en iyi bir şekilde almaya için hem bir çayci, hem de onun sorumlu bir ba- kanı olarak gereken çaba- ları göstermektedir. (Devamı 8. sayfa)

Soğuk hava Ege Bölgesini bir süre daha elki altında tutacak

İzmir (A.A.) — Kuzeybatı- dan soğuk ve yağlı il hava kitlesinin Ege Bö- gest ve İzmirli bir süre da- ha etkisi altında tutacağı bildirilmiştir.

Meteoroloji Bölge Müdür lüğü yetkilileri, bölgede lei- rin mevsim normallerinin ol- tına düşmesine neden olan havanın akimının önümüzdeki haftadan itibaren Doğuya kayacağını bildirmiştir.

TARIM ÜRÜNLERİNE BÜYÜK VARAR SAĞLADI
İzmir düşmesine karşın, Ege Bölgesinde devam eden (Devamı 8. Sayfa)

RAHİMİ KOÇ: "İMF İLE ANLAŞMA BİR AY İÇİNDE GERÇEKLEŞMEZSE MUHTEMELEN HİÇ İMZALANMAYACAK"

New York, (A.A.) — Tanın- mış Türk Sanayisi Rahmi Koç, New Yorkta verdiği de- meste Türkiye ile Uluslararası Para Fonu (İMF) arasın- da 1.5 milyar dolarlık bir kre- di anlaşmasının «ya bir ay içinde gerçekleşecek, ya da imzalanmayacağı» tahmi- ninde bulunmuştur.

Her yıl ABD İktisadi yetki- lileri ve Amerikan İsadamlarıyla görüşmeler yapmak üzere başta Washington ve New York olmak üzere çeşit- li Amerikan kentlerini ziy- aret eden Rahmi Koç, sözleri ni şöyle sürdürmüştür: «Böy- le bir anlaşma için zamanın uygun olduğunu hissediy- rum. Sanırım IMF ile birkaç hafta içinde anlaşma olaca- ktır. Türkiye durumunu dü- zeltmek istiyorsa IMF'in önerdiği önlemlerden pek de- (Devamı 8. sayfa)

NATO NÜKLEER PLANIAMA GRUBU 25. BAKANLAR TOPLANTISI 24 NİSAN'DA AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE TOPLANACAK

Ankara (A.A.) — NATO Nükleer Planlama Grubu 25. Bakanlar Toplantısı, 24 Nisan'da, NATO Genel Sekre- teri Joseph Luns'un Başkan- lığında, Amerika Birleşik Devletinde başlayacaktır. Toplantı, 25 Nisan'da sona erecektir.

Milli Savunma Bakanlığı Genel Sekreterliğinden yapı- lan açıklamaya göre, NATO Nükleer Planlama Grubu, Türkiye, Kanada, Federal Almanya, Aylalt Almanya, İtalya, Hollanda, Norveç, İngiltere ve Birle- şik Amerika Devletleri Sa- vunma Bakanlarından oluş- maktadır.

Türkiye bu toplantıya, Milli Savunma Bakanı Dr. Neşet Akmanor'un başkan- lık edeceği ve Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri ile Milli (Devamı 8. Sayfa)

Taşer: 3 ayda 40 bin çocuğa tiyatro izlettik

İzmir (A.A.) — İzmir Dev- let Tiyatrosu'nun, Dünya Co- cuk Yılı nedeniyle büyük çapta aşama yaptığı, üç ay içinde, «Yedi Köyün Yargısı» adlı oyunu, 40 bin aşkın çu- cüğe izletmeyi başardığı bil- dirilmiştir.

İzmir Devlet Tiyatrosu Mü- dürü Suat Taşer, kısa süre içinde yüzden fazla sergile- nen bu oyunun, rekor kır- dığını belirtmiş, şöyle demiştir:

«Bu yılın ocak ayı ortala- rında sahneye Konan Yedi Köyün Yargısı adlı oyun, Dev- let Tiyatrosu Sahnesi dışın- da, okullarda, yakın il ve il- celerde oynanmış, büyük il- gi görmüştür.

Anacımız, çocuklarımızı, tiyatro sevgisiyle aşılamaktır. Önümüzdeki yıllarda bu uy- gulama yeni aşamalarda sür- dürülecek, böyle çocukla- yaygınlaştırılacaktır».

İzmir Devlet Tiyatrosu Mü- dürü Taşer, Sultanhisar, Sel- çuk, Bergama Festivallerin- de de, «Yedi Köyün Yargısı» oyunun çocuklara sunulca- dını sözlerine eklemiştir.

"Deniz Kirlenmesi Sorunu" konulu konferans 24 Nisan'da toplanacak

İstanbul (A.A.) — Türkiye- de sigortacılığın 100. yıldı- nını nedeni ile ilan edilen sigorta yılının ilk konferan- sı ülkemizde giderek önce- lik zanan «Deniz kirlenmesi sorunu» konusunda verile- cektir.

Türkiye Sigorta Tatbikat- cıları Cemiyeti Başkanı Os- man Yücesan tarafından 24 Nisan Salı günü Odakule Konferans Salonunda verile- cek, tartışmalı konferansa, başta Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Dr. Faruk Sükan olmak üzere, deniz ve genellikle çevre kirlenmesi konusunda otorite sayılan si- gorta ve devletler hukuku profesörleri, deniz hukuku ve gemi hukuku uzmanları, çevre sağlığı yetkilileri, ba- sını ve sigorta camiası men- suaları davet edilmiştir.

Feyzioğlu: «Yolsuzluk yapanları savunmak Başbakan'a düşmez» dedi

Ankara (A.A.) — CDP Genel Başkanı Tur- han Feyzioğlu, dün yaptığı açıklamada, SSK arsa alımları konusunda Başbakan Bülent Ecevit ile Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İsgözar'ın sözlerini yanıtlamıştır. Feyzioğlu, ortada bir yolsuzluk bulun- duğunu kaydederek, «Yolsuzluk yapanları savun- mak Başbakan'a düşmez» demiş ve soruşturmanın selameti için Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İsgö- zar'ın istifa etmesi gerektiğini söylemiştir.

Feyzioğlu, açıklamasında, yolsuzlukla ilgili ola- rak belgelerin konuşacağını kaydetmiş ve şöyle de- miştir: «Sayın Başbakan SSK arsa alımları ile ilgili yolsuzluk iddialarının Aralık 1978'de bakan tarafın- dan tahkik edilmeye başlandığını söylüyor. Bu du- rumda yolsuzluk iddia ve ihbarlarının yoğunlaştığı (Devamı 8. Sayfa)

Türk-İş Kongresinde banka kurulması yolunda karar alındı

Ankara (A.A.) — Türk-İş' in 11. Genel Kurulunun 5. gününde komisyonlar tara- fından hazırlanan raporların görüşülmesine başlanmıştır. Genel Kurul, bir üyenin öne- risi üzerine, Türk-İş'in ban- ka kurması yolunda temin- li karar almıştır.

Türk-İş Genel Kurulunda dün ilk olarak teşkilat ko- misyonu raporu görüşülmüş- tür. Üzerindeki görüşmeler-

den sonra, oylarak kabul edilen raporda, Türk-İş'in kadın işçiler ile genç işçiler- in örgütlenmeleri ve eğitim- melerine ağırlık verilmesi isten- miş, sendikaların öncülü- günde, kreşler açılması ko- nusunda çalışmalar yapılma- sı da kararlaştırılmıştır.

Raporda, ayrıca, bugünkü iş kolları yönetmeliğinin ör- gütlenmeyi engelleyici niteli- kte olduğu ifade edilerek,

yönetmeliğin ulusal çıkararı il- keler dikkate alınarak yeni- den düzenlenmesi ve bu dü- zenlemeye bir yasa ile süre- lik kazandırılması istenmiş- tir.

İşletmemer ayınının za- man geçirilmeden işçiler la- hine sonuçlandırılması da ö- nerilen raporda, toplumsal anlaşmada yer alan işkolu düzeyinde, toplu sözleşme imzalamayı engeller nitelik-

teki hüküm çıkarılması gö- rüşü de benimsenmiştir.

TÜRK-İŞ BANKA KURACAK

Genel Kurulda daha son- ra mevzuat ve öneriler ko- misyonu tarafından hazırla- nan rapor ele alınmıştır. Ra- porda, sosyal İcerikli yasa- ların çıkarılması yolunda iş- ci parlamenterlere baskı yapılması istenmiş, hüküme- (Devamı 8. Sayfa)

İslam Kalkınma Bankası Tümosan'a 12 milyon 850 bin dolar kredi verdi

Ankara (A.A.) — İşletme- ler Bakanı Kenan Bulutog- lu, İslam Kalkınma Banka- sının Tümosan'a verdiği 10 milyon Dinar kredi konusuna ilişkin, dün düzenlediği ba- sını toplantısında, «otomotiv sanayine bundan sonra, ka- mau köstümünün de girmesini

amaçladıklarını, ancak, bu- nun ideolojik bir yaklaşım olmadığını» söylemiştir.

Bulutoglu, Tümosan tara- fından planlanmış ve başla- tılmış olan yatırımların 41.5 milyar TL'ye ulaştığını, bu- nun 22 milyar TL'sinin dış- para ile ödeneceğini bildire-

rek, Tümosan'ın yatırımları- na gerekli olan dış parayı sağlamak için, bakanlık ola- rak çeşitli girişimlerde bu- lunduklarını açıklamıştır.

İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoglu, kredi temini için yapılan bu girişimlerde, İsl- lam Kalkınma Bankasının

finansmanının sağlandığını, ayrıca Mercedes, Dünya Ban- kası, Japon Expo-Import Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası ile de girişimlerin sürdürüldüğünü ve bazı di- keleride iliki kredi anlaşma- larına girişildiğini bildirmiştir. (Başarılar 1. Sayfa)

GÖÇMEN İŞÇİLER SORUNU

«Bati Avrupa hükümetlerini, bu sözleşmeyi onaylamaya ve uygulamaya zorlamak için bilimden geleni yapmalıyız»

«Her sendikalar merkez, bu amaç doğrultusunda eylemini geliştirmelidir. Çalışma Konferansında sözleşmeyi onaylamalarına rağmen, bazı işçi gönderen ülke hükümetleri sözleşmenin uygulanması için hiç bir şey yapmamaktadır.»

60. dönem ILO Konferansında Türkiye'den katılan hükümet ve işveren temsilcileri söz konusu anlaşmayı onayladılar. Ancak, o günden bu yana, yığınla yurttaşımız birçok hakkını yitirerek çalıştığı ülkeleri terk etmek zorunda bırakılarak, iktidar çevreleri, o ülkelerde de ILO sözleşmesini onaylayıp uygulamaları için hiçbir girişimde bulunmadı. Zaman zaman, yurt dışındaki emekçilerimizin hak eşitliğinden söz eden genel MC iktidar söz-cüleri, el kapılarında devlet aydıt müdahalesiyle işçi kardeşlerimizi avutucu sözlerle alımtırlardı.

HELSINKİ KONFERANSI VE GÖÇMEN İŞÇİLER
Bildirmiş gibi, 1975 yılında, 35 ülkenin katılımıyla Helsinki'de «Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı» toplandı. Helsinki Konferansında, başta içinde birerada yaşama konusunda temel ilkeler kabul edildi.

Helsinki Konferansı kararlarında, işgücü göçü ile ilgili önemli maddeler de yer aldı.

Helsinki Konferansı metninin altına imzasını koyan 35 devlet, yerli ve yabancı işçilerin iş ve çalışma koşulları ve Sosyal Güvenlik konusunda hak eşitliğini sağlamayı ve göçmen işçilerin özellikle dayırsu konut koşullarına sahip olmalarını gözetmeyi yükümlenmişlerdi. Ayrıca, işsizlik durumunda, göçmen işçilerin, başka uygun iş bulma olanaklarından yerli işçilerle eşit olarak yararlanmasını gerektirdi belirtilmişti.

Helsinki Konferansı sırasında, Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt şöyle konuşmuştu: «Bundan böyle, siyaset adamının değeri burada köktü altında kararlaştırılmamış ilkelere hayata geçirmek için harcadıyacakları gücü ölçülebilecektir. Schmidt, 35 devleti «bir senet, sözleşme» diye tanımladı. İmzalandıktan sonra, Schmidt, «Ancak Bati Avrupa'nın büyük sermaye yalısı iktidarları, Helsinki Konferansı'nın bu kararlarını uygulamaya yanaşmıyorlar. Göçmen emekçilerin üstündeki hakaretilik ve ayrımcılık karşı önlemler almıyorlar.»

Ülkemizdeki iktidarlar da bu duruma göz yumuyor. Kapitalist sistemi calkalayan ekonomik bunalımın yükünü, başta göçmen işçilerin airtına yıkılmasına canak tutuyorlar.

İŞ VE İŞSİZLİK DURUMU
Sermaye çevreleri, yurt dışına işgücü göçünü uzun yıllar, işsizliği azaltacak bir çözüm yolu olarak gösterdiler. Oysa yurt dışındaki Türkiye emekçilerinin sayısı 1 milyon aşarken, ülkemizde işsizler ordusunun sayısı, azalmak bir yana, durmadan artmıştır.

1972'de 1 milyon 580 bin olan işsiz sayısı, «1975'de 2.5 milyonu aşmıştır.»

Demek ki, yurt dışına işgücü işsizliği önleyici bir düğüm olmaktadır. İşsizliği yaratan, asıl kör kurluna göre üretimi denetleyen tekelci sermaye ve o üretimi düzenli koruyan siyaset iktidarları baskınlıdır.

BU YAZI 1978'DA DISK YAYINLARI ARASINDA ÇIKMIŞTIR

Bugün, göçmen işçilerin de karşılaştıkları en önemli sorun işsizlik sorunudur. Kapitalist sistemi ağırlıkça derinleşen genel bunalımın sonucu olarak, gelişmiş kapitalist ülkelerde de işsizlik görülmeye başlanmıştır. Kapitalist ülkelerde toplam işsiz sayısı 18 milyonu aşmıştır. Tekeller Avrupa'da 8 Ortak Pazar ülkesinde işsizliğin yıllık ortalama artış hızı % 62.4'tür. İşsizlerin sayısı Fransa'da 1.5 milyonu, Federal Almanya'da, 1.3 milyonu bulmuştur.

Bu ülkelerde işsizliğin ilk kurbanları göçmen emekçiler oluyor. Asıl kurbandan en uzak bir eden Virmeye yanaşmayan büyük sermaye çevreleri ve onların siyasal temsilcileri, emekçileri çıkması yasaklı uygulamıyorlar. Bir yandan yerli emekçilerin ücretlerini düşürmeye çalışıyorlar, öte yandan yabancı emekçilerin haklarını iyice kısıtlıyor ve geri gönderiyorlar. Bir tarafta hakları geciktirmeye hak eşitliğini ayakları altına alıyorlar. Göçmen işçiler tam anlamıyla devlet durumunda, en ayırtıcı uygulamalarıyla karşılaşıyorlar.

Bu bunalım döneminde, «yerli emekçilere öncelik» talimatı, gerekçesiyle, yabancı işçi çalıştırma ülkelerin yerli iktidarları işçi sınıflını bileyenler. Bana da ileri giderek, göçmen işçilerin işsizlik eğilimi hakkında verileriyle ilgili çeşitli biçimlerde kısıtlayarak ve engelleyerek, kendi ülkelerine geri dönmeye zorluyorlar.

İrki ve yabancı düşmanı görüşler körükleniyor, işsizliğin nedeni, göçmen işçiler olarak gösteriliyor. Yerli işçiler yabancı işçilerle karşı, en ilke taktiklerle karşılaşıyor.

İşsizlik karşısında, çeşitli ülkelerde çeşitli biçimlerde vaktiyle haklardan yabancılara emekçilerin de, yerli emekçiler gibi asıl olarak yararlanmadığını da Van'ın kedi yok. Tekeller Avrupa'da 8 Ortak Pazar ülkesinde Helsinki Konferansı'nda atıkları imzaları taşıyorlar. Ne de ILO sözleşmesini uygulamaya yanaşmıyorlar.

Yabancı işçi çalıştırılan Avrupa büyük sermayesi, hiç kuşkusuz tüm göçmen işçileri geri göndermek niyetinde değildir. Yabancı işgücü, bu ülkelerde kapitalist ekonominin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Fransa'da yabancıların yaygın organı L'Expansion dergisinin Haziran 1975 sayısında da bu gerekçe öne sürülüyor.

İşsiz kalan göçmen işçilerin, kendi ülkelerine dönmeye zorlanması, en büyük hakaretiliktir. Onlar da, yerli emekçiler gibi, edindikleri süre içinde vergilendirilip, sigorta primlerini kesintisizce ödemeli. İşsizlik durumunda geçici olan haklardan onlar da yerli emekçiler gibi eşit olarak yararlanmaktadırlar.

ILO Sözleşmesi ve Helsinki Konferansı'nda da belirtilen bu gereklilik, DISK'in yurt dışındaki işçilerimizin yararına en acil istemlerinden biridir.

«YASA DIŞI GÖÇMEN İŞÇİLER»
Bu konuda DISK'in Stuttgart Konferansı'nda sunduğu rapor aynı şekilde:

«Bati Avrupa ülkelerinin patronları ve yetkilileri yitirince, göçmen işçilerin yasal ve «yasa-dışı» yollarla kitlesel göçünü desteklediler.

«Fransız Başbakanı Georges Pompidu 1973'de, yabancı işçi göçünü, işgücü pazarında bir rahatlık yaratmayı ve toplumsal baskıya karşı bir süpürme olduğunu» sözliyordu.

«Birkad yıl sonra, zindanlar Çalışma Bakanı M. Jarronhe, «yasa-dışı» işçi göçünün gerekli olduğu görüşünü ileri sürüyordu.»

«1968'de Fransa'ya girilen yabancı işçi toplamının % 80'i Ulusal İşçi Göçü Bürosu dışındaki kanallardan geldi. «Bazılarının «vahiş göç» diye nitelendirildi, bu «bırakın yapsınlar» politikasının kuşkusuz belli amaçları vardı.»

Bati Avrupa ülkelerindeki «izinsiz» işçilerin sayısına bakınca, bu «bırakın yapsınlar» politikasının örgütlü bir olay olduğunu ileri sürmekle yılmamış oluyoruz. Avrupa Ekonomik Topluluğu'na göre, Bati Avrupa'daki göçmen işçilerin % 10-12'si izinsiz olarak çalışıyor.

«Bu işçiler, göçmen işçiler yedek ordusu içinde ayrı bir yedek işçi ordusu meydana getiriyorlar.

«İçinde bulunduğumuz çalışma, konut ve sağlık koşulları tam bir skandaldır. Orta vek çok işletmelerde aşırı sömürüye uğruyorlar. Orta vek küçük işletmelerin ayakta durmasını katkılıda bulunan bu «bırakın yapsınlar» politikası, büyük sermayenin pek işine gelmiyor. Sorunun bu yönü ve bunalımın derinleşmesiyle büyük bir hızla artan işsizlik, yakın gelecekte alınan «geri gönderme» önlemlerini kaynağı olmalıdır. «Geri gönderme» ilkesinde «yasa dışı» işçiler etkiliyor. Oysa onlar, ne bunalımdan, ne de işsizlikten sorumlu.»

Eğer «yasa-dışı» bir işçi göçü varsa, bu gerici, hükümetlerin ayrımcı ve anti-sosyal siyasetleri yüzündendir. Sorumluları onlardır. Yıllarca yabancı işçilerin, ilgilı yetkililer kanalları dışında kitlesel halinde gelişlerine önler izin vermiştir.

«Ve bundan yararlanarak, özümü kdr antacıyla, önleri kısıtlı çalışmaya devam eden patronlar olmuştur.»

«Bu hükümetler, «kacık» işçiler konusunda uzun süredir hem hem sessiz kalmışlardır. Bugün acil bir sorun olarak görülmeye başlandı. Devlet kapitalizminin doğal çelişkileri onları, durmadan büyüyen işsizlikle karşı karşıya getirdiği içindir.

«Göç durumları nedeniyle, «yasa-dışı» işçileri kendi ülkelerine geri göndermek daha kolaydır. Bu amaçla çeşitli ülkelerde «kacık» işçi avları düzenleniyor, en ilkiyüzü yöntemler kullanılıyor.

«Öte yandan hükümetler ve işverenler, irki kampanyayı beslemek için bu sorunu daha çok ıslıyorlar. Türkler Araplar ve diğer yabancı işçilerin ülkelerini istila ettiğinden söz ediyorlar. «Yasa-dışı» göçü engelleyemediklerini, çünkü «bu yabancılara» «yerli işçilerin emekçileri yemek için» her zindan sınırları aşmanın yolunu bulduklarını ileri sürüyorlar. Böylece bir yandan da, bunalım ve işsizliğin gerçek nedenlerini saklayabildiklerini sanıyorlar.»

(Devam Edecek)

DÖRT BİR YÖREDEN

KISA KISA...

Toplantıya katılan ilköğretim müdürleri toplantı halinde.

Bilecik'te eğitim - öğretim konusunda toplantı yapıldı.

Bilecik, (ABC) — Bilecik Merkez İlköğretim Müdürlüğü'nde Milli Eğitim Müdürü Muavihi Erol Çevik'in başkanlığında bir toplantı yapılmıştır.

Yapılan toplantıya Merkez İlköğretim Müdürü Orhan Koça, Bozüyük İlköğretim Müdürü Erdogan Elmas, Gölpazarı İlköğretim Müdürü Mustafa Bulut, Pazaryeri İlköğretim Müdürü Ömer Aydoğan, Soğut İlköğretim Müdürü Yılmaz Ayran, Osmanlı İlköğretim Müdürü Coşkun Çağlar katılmıştır.

Yapılan toplantı sonucunda eğitim ve öğretim hizmetlerinin daha verimli olabilmeleri için gerek öğretmen ve gerekse okul müdürleri ile daha sıkı işbirliği yapılması, eğitim-öğretim araç ve gereçlerinin zamanında temini ve bilhassa gelirlik yörelere daha etkin bir şekilde eğiliminde olmaları konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Havsa'da Kaymakam, Havsa Lisesi öğrencileri ve öğretmenleri katıldığı ağaç dikiminde çalışmalarından bir görünüş. (Foto: ABC)

Havsa'da ağaç dikimine öğrenciler de katıldılar

Havsa, (ABC) — Havsa Ziraat Mühendisliği ile Kaymakamlık tarafından ortaklaşa düzenlenen bir çalışma sayesinde Türkiye'de ve Etilme orman çiftliklerinden sağlanan 600 ağaç Sinit göleti çevresine dikilmiştir.

Havsa Kaymakamı Osman Eroğlu'nun ilk ağacı dikmesiyle başlayan çalışmaya Havsa Lisesi öğrencilerinin de katılımıyla kısa sürede çalışma yoğunlaşarak 600 ağaç bir günde dikilmiştir.

Konuyla ilgili bilgi veren Ziraat Teknisyeni Arif Taşkalı «Sinit göleti çevresine 300 cam ve 300 de dışbudak kavak dikilerek 10 bin metrekarelik bir alan ağaçlandırılmıştır. Böylece kıs aylarında taşkınlık yapan göl durulacak, bölgedeki erozyon önemli ölçüde azalacaktır» demiştir.

Bozüyük'ün üç köyünde çiftçi eğitim toplantısı yapıldı.

Bilecik, (ABC) — Bilecik Teknik Ziraat Müdürlüğü'nün merkez ve ilçe örgütleriince düzenlenen çiftçi eğitim çalışmaları devam etmektedir. Ziraat Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Bozüyük Ziraat Mühendisliğine bağlı Cihangazi Köy Ziraat Teknisyenliği tarafından 3 köyde çiftçi eğitim toplantıları düzenlenmiştir. İlgili sda konusu toplantıların Osmanlıye, Kaçarçay ve Göynücek köylerinde düzenlendiği, bu toplantılarda çiftçilere toprak meyve tahsis edilmesi ile çiftçi mallarının korunmasına ilişkin 4081 sayılı kanun hakkında bilgi verildiği belirtilmiştir.

Van'da büyük bir ekmek fabrikası faaliyete geçti

VAN, (ABC) — Yapımına 1978 yılında başlanan ve bu yıl tamamlanan özel sektör ait 18 öteklik ekmek fabrikası Van'da üretime başlamıştır. Günlük tam kapasitesi 180 bin ekmek olan fabrika şimdi tek vardiya çalışarak 60 bin ekmek üretmektedir.

400 gram ekmekten 2 kilograma kadar çeşitli gramajda ekmek üretil-

len fabrika, tam kapasite çalıştığı takdirde doğuda da ilin ekmek ihtiyacını karşılayabilecek güçte bulunmaktadı. 20 personel ve bir müddet ile hizmete giren fabrika tamamen biyoteknik sistemle çalışmakta olup, un yabancı maddelerden arındırılmakta ve eliyi yirinde 250 derece ısı altından geçilerek sterilize edilmektedir.

Amaçlarının halka sıhhi ekmek yedirmek ve bir arat altında bir kaç geyrin ek-

hik ihtiyacını birden karşılamak olduğunu ifade eden ekmek fabrikası Müdürü M. Ali Güldal «Türkiye'de beşinci olarak Van'da kurulan bu fabrika 1978 birim fiyatlarına göre 40 milyon lıraya mal oldu. Şimdi kurulumu bilsaydı an zamanda 150 milyon lıraya gerektirdi» demiştir.

SİNEMALAR

Hayatlı

11.00 - 12.35 - 13.30 - 15.20 - 16.25 - 17.55 - 19.20 - 21.15
• DUNYA: (44 63 61) Çingene 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• FITAS: (49 93 61) İlk Vücudlar 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• EMBEK: (44 24 39) Tehdit 12.00 - 14.15 - 16.30 - 17.45 - 21.15
• ELHAMRA: (44 22 36) Sarı Emanuel - Hong Konglu Baba 11.00 - 21.00
• LALR: (44 35 96) Güneşli Bataklık 12.00 - 14.45 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SES: (45 21 13) Kızgın Savaşçı - Günah Meleği 11.00'den sonra devamlı
• SINE POP: (44 21 23) Sura
• UNAL: (44 93 03) Çeylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
• YENİ MELEK: (44 42 89) Kanca 12.00 - 14.45 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• ZAFER: (44 93 09) Çeylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
• AS: (47 63 15) Karavan
• KONAK: (48 28 09) Gecirici Balkan Film Şehitliği 11.00 - 12.45 - 14.45 - 17.00 - 21.30
• İNCİ: (40 46 93) Dertli Pinar 13.15 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.30 - 6. Teal - Pazar 11.00'den sonra devamlı
• SAN: (40 87 93) Kaybolan Yıllar

İstanbul

• YUMURAK: (51 01 00) Kara Çarşafı Gelir - Aş Gökünde Mahmet 11.00 - 13.00 - 16.30 - 18.00 - 20.30
• BULVAR: (51 95 78) Sultan 11.00 - 13.00 - 16.00 - 17.00 - 19.00 - 21.00

• AYDIN: (41 35 58) Toprağın Oğlu - Bulbul Ailesi 11.15 - 20.00
• HAKAN: (42 42 33) Dertli Pinar
• KISMET: (41 17 21) Dertli Pinar
• KRISTAL: (41 17 21) Kanca
• KARTAL: 75 21 27 (Parseller) Yıkılış - Panik
• MARMARA: (42 38 60) Krokodil 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SİNEMA SUR: (43 67 12) Ölümlü KUMARI: kadın Doktor Olunca 12.00'den itibaren devamlı
• SİNEMA 74: (42 64 44) Baba Oğul Gelir
• SAFAK: (42 25 13) Kanca
• ÖZLEM: (41 81 29) Astronot Fehmi - Hemi Savaş, Hem Dövüş 12.00'den itibaren devamlı
• ÖZKAN: (41 81 29) Kafkının Nisanlığı - 12.00'den itibaren devamlı
• NİLÜN: (41 11 60) Kaybolan Yıllar - Şabanolu Şaban 13.00 - 18.00 - 17.00 - 19.00 - 21.15
• YENİ METS: (8yup) Şaolin - 6 Ben Pazar 12.00 - 20.30

Kadıköy Üsküdar

• KADIKÖY ÜSKÜDAR: (44 02 89) Doktor Moro'nun Adası 11.00'den itibaren devamlı
• ATLANTİK: (44 43 70) Dertli Pinar 12.00 - 14.00 - 16.00 - 21.30
• MENET: (39 98 12) Amerikan Fırtınası
• SİNEMA 63: (45 10 84) İyl Alle Çocuklu
• SUNAR: (33 03 84) Toprağın Oğlu
• SİNEMA 73: (53 09 97) Cevizli Pinar - Yıkılış

TIYATROLAR

• ARI FOYRAZOGU KORHAN ABAY TIYATROSU: (49 53 52) İhtiyatlı Bir Yüce Karı Vermeyenim Zehet
• ANAYANLA KUMPANYA: (37 30 43) Kadıköy Hakan Sineması (Metin İnceletip Topkısınlı Ayhan 21.30)
• BAKIRKÖY HALKEVİ: Memleketimden İnsan Manzaraları Çıktı! 18.30, Çuhakart - Pazar: 16.30
• DEVERKUSU KABARE: (44 46 75) Zeki Alanya - Metin Akpınar) Bile Bile Benzeriz
• GAZANFER ÖZCAN - GÜLÜL ÜZERİ TIYATROSU: (46 30 91) Karınla Kefeniyorum
• İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU: (33 06 13) (Sunar Tiyatrosu) Suç
• RENT OYUNCULARI: (46 35 89) Oddad
• NEFAT UĞUR: (42 41 12) Nefayodun
• LEVENT KIRCA ARKADAŞ KABARE: (35 01 79) (Esri Çevre Tiyatrosu) Hayatı Bir Hayat Ver.
• TEVEKİ GLENBE TIYATROSU: (37 87 84) (Kadıköy II Tiyatrosu) İhlal Gene İyisiz.

ŞEHİR TIYATROLARI:

• FATİH: (46 35 80) Hitler Faşizmde Hayatı - İhlal: ye Sahdeleri (21.00)
• KADIKÖY: (39 31 21) Yarın Bütün Dünya
• ÜSKÜDAR: (33 03 91) Patavatsız Hahimferdi (21.00)
• TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: Kel arkısı Bir Vitrane Teahhi (18.30)

Yabancı gazeteciler Estelli kentine sokulmuyor.

Nikaragua'da hükümet kuvvetleri katliama girişti

ESTELI (NİKARAGUA) — International Herald Tribune gazetesinde Tom Fenton imzasıyla yayınlanan bir haberde, Esteli kentini ele geçiren Ulusal Muhafızları bir hastahanedeki 40 kadar yaralı ve hastahane doktorunu öldürdükleri bildirilmektedir. Görgü tanıkları ile doktorun eşinin verdikleri ifadelerde, geçen perşembe gündüştür sora sivil halkın sığındığı hastahaneyi basan Ulusal Muhafızlar, çoğu bilimsel denemek kadar ağır

yaralı yaklaşık 40 geneli zorla binadan çıkardıkları ve hemen bahçede kurşuna dizdikleri ifade edilmektedir. Görgü tanıkları 40 delikanlının da hemen hastahane-nin içinde ve sivillerin gözü önünde öldürüldüklerini anlatmaktadır. San Juan de Dios hastahanesinin doktoru Dr. Eduardo de Selva'nın ise, Ulusal Muhafızlar tarafından, tüfekle çenesi

Pakistan'ın nükleer deneme yapacağı iddia ediliyor.

YENİ DELHİ, (A.A.) — Hindistan'da çıkan «Times Of India» gazetesi ve «Patriot» gazetesi, yayımladıkları haberlerde, Pakistan'ın bir atom bombasını patlatma hazırlığı içinde olduğunu ileri sürmüştür ve Pakistan'ın böyle bir gereksinimiyle kendi «if» politikası yönünden duyduğunu söylemişlerdir.

«Times Of India» gazetesine göre, Pakistan'ın böyle bir bombanın yapımını gerçekleştirmek için mali kaynağı petrol zenginleri rap ülkelerinden sağlamıştır ve Pakistan'ın gerçekleştireceği atom bombası aslında «Bir İslam bombası» etiketini taşıyacaktır.

«Patriot» gazetesi ise, Pakistan'ın bu konuda Çin Halk Cumhuriyetinden yardım gördüğünü, bu arada, İran'da ve Afganistan'da meydana gelen son siyasal gelişmelerden kuşku duyan ABD'nin böyle bir girişimden haberdar olduğunu yazmıştır.

«Patriot» gazetesinin Moskova'daki muhabirine göre, Pakistan'ın gerçekleştireceği bu da gerçekleştirmek üzere olduğu atom bombası «birkaç ay içinde» patlatılmış olacak, ancak bu bomba, Çin Halk Cumhuriyeti'nin geliştirdiği ilk nükleer bomba gibi, biraz «tuşuya» mal olacaktır.

De Guellar Kıbrıs'a gidiyor.

İKİSOSE, (A.A.) — Kıbrıs'taki diplomatik kaynaklara göre, İngiliz Milletler Geçici Sekreteri Yardımcısı, Perez de Guellar, önümüzdeki Kipriya - Denktas görüşmesinin hazırlıkları için önümüzdeki günlerde Kıbrıs'a gidecektir.

Hindistan'da 15 senato üyesi görevlerinden istifa etti.

YENİ DELHİ, (A.A.) — Hindistan'da, İktidardaki Janata Partisi'nin 15 üyesi eyalet hükümetlerindeki görevlerinden istifa etmişlerdir. İstifa edenler Bihar ve İmachi Pradesh eyaletleri hükümetlerinde görevliydi. Kaynaklar, Janet partisi içindeki hizip çekişmelerinin sonucu olan istifaların Haryana eyaletinde de devam edileceğini belirtmektedirler.

İstifa eden eyalet bakanlarının, eyalet başbakanlarının değişmesini istedikleri öğrenilmiştir. Ancak parti üst kademelerinde henüz bu yolda alınmış bir karar bulunmadığı bildirilmektedir.

üzerilmek suretiyle öldürüldüğü belirtilmektedir. Doktorun eşi Stella Gonzales de Selva, kocasının öldüğünde beyaz doktor ölüğünü ve yaralıları tedavi ederken, zorla dışarı çıkarılıp kapı önünde vurulduğunu anlatmıştır. Bir başka kadın görgü tanığı da, Dr. Selva'nın çenesi parçalanmış cesedini sokakta gördüğünü belirtmektedir.

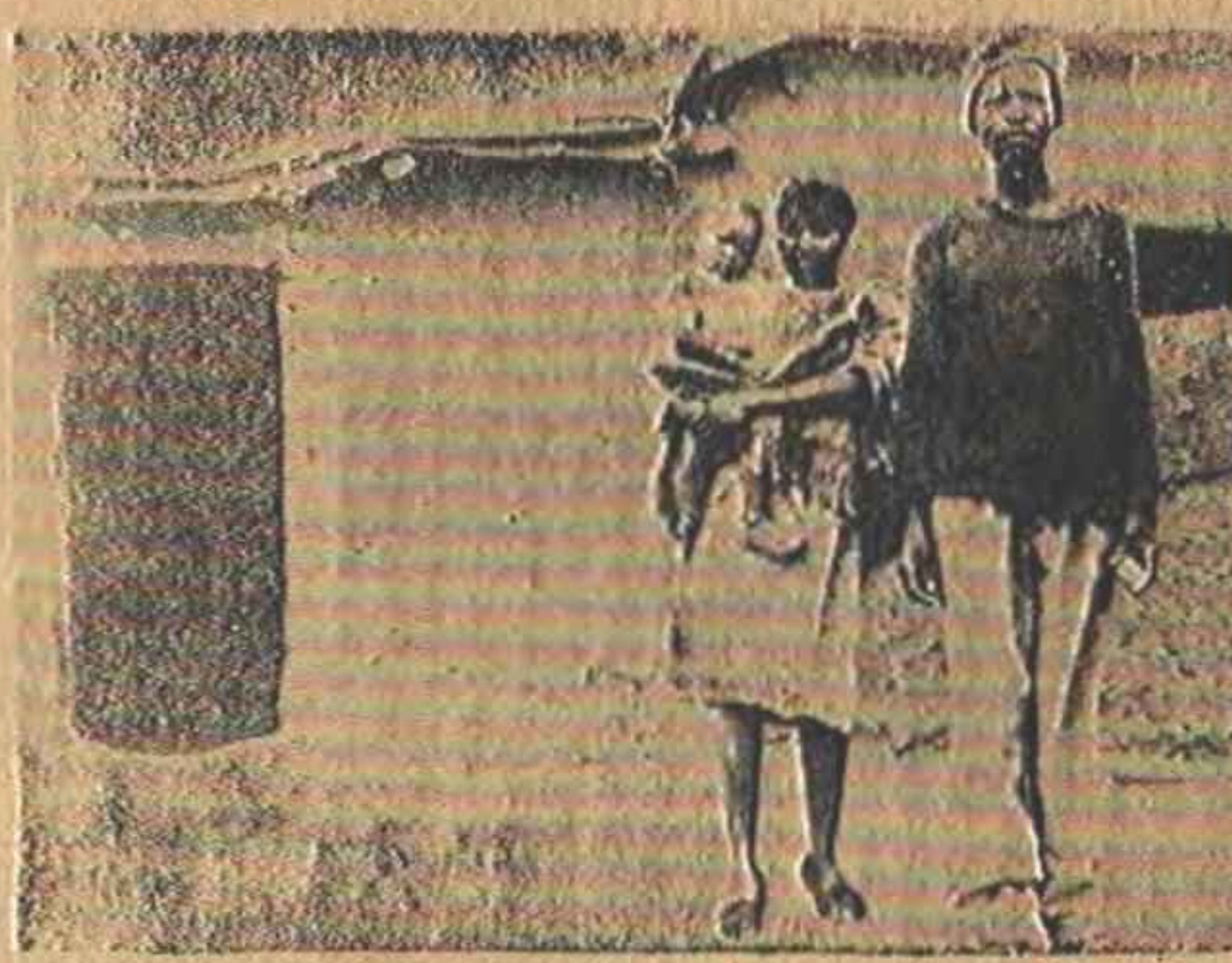
Yabancı ajans muhabirlerinin verdikleri bilgilere göre, Ulusal Muhafızlar ya-

baner basın mensuplarının bölgede çalışmalarını engelleyemeyen, özellikle sivil halkın gazetecilerle konuşmalarını istememekteydi. Bu arada, sivil halkın kent içindeki çarpışmalardan kaçarak sığındığı Rosario adlı manastır rahiplerinin bile tutsak tutuldukları öğrenilmiştir. Manastırın baş rahibi Jimonoz de Pamplona, geçen perşembeden bu yana tutuklu olduklarını ifade etmektedir.

Sovyetler Birliği Çin ile görüşmeye hazır olduğunu açıkladı

Moskova, (A.A.) — Sovyetler Birliği, Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinden gelen görüşme isteğini olumlu bulduğunu açıklamıştır. Çin'in Moskova Büyükelçisini kabul eden Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko, ilk görüşme isteğinin kendilerinden geldiğini hatırlatmış ve görüşmelerin, iki ülke arasındaki gerginliği azaltabileceğini, ilişkilerin normalleştirilmesini engelleyen sorunları ortadan kaldırabileceğini söylemiştir.

Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko, Sovyetler Birliği'nin bu konuda tamamen iyi niyetli olduğunu, iki ülke arasındaki ilişkilerin temel ilkelerini belirleyecek bir belgenin, iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine yardımcı olacağını belirtmiştir.

Kimberley yakınındaki özel bir elmas madeninde çalışan bir zenci işçisi, mağarayı andıran kütüphanelerin önünde görülüyor. (Foto: ABC)

Güney Afrika'nın en büyük gelir kaynağı olan

Kimberley elmas madenlerindeki zenciler yoksulluktan kırılıyorlar

KIMBERLEY (GÜNEY AFRIKA)

Güney Afrika'nın en büyük gelir kaynaklarından birini oluşturan Kimberley elmas madenlerinde çalışan zenci işçilerin, yoksulluktan kurtulduğu bildirilmektedir. Alınan ya da kömür madenlerinde çalışan zenci işçilere kıyasla daha iyi koşullar altında oldukları belirtilmektedir. Kimberley'deki dört elmas madeninde yaklaşık 2.500 zenci, son derece ağır çalışma koşulları altında ömür tüketmekte, ancak 25 yıl sonra, çok az

bir emekli maaşı ile işten ayrılabilirler.

Elmas madenlerinde Transkei ve Lesotho'dan göçmen gelen işçilerin de çalıştığı, ancak bunların da öteki işçiler gibi, elgileri hayvan yoğun toz tabakası yüzünden, müzmin elgar hastalıklarına yakalandıkları ifade edilmektedir.

Bütün büyük Avrupa kentlerindeki kuyumcuların elmas ihtiyacını karşılayan Kimberley'de elmas endüstrisinin kuruluşu 19.

yüzyıla dek gitmektedir. Bu endüstrinin kurucuları olan Rhodes, Barnato, Reitz, Robinson gibi isimleri, hâlâ, Kimberley'nin büyük caddelerine ad olmuştur. Kimberley'nin birçoğunda yer alan Naotgedacht, Ciftliği, elmas için en kapsamlı kazıların yapıldığı ciftlik olduğu belirtilmektedir. Hem kazı yapılan ciftlikler hem de elmasın işlendiği fabrikalarda çalışan zenci işçilerin elmas çalışmaları için sürekli üstlerinin arandığı ifade edilmektedir.

SAĞCILAR LÜBNAN'I BÖLMEMEYE ÇALIŞIYOR

BEYRUT, (A.A.)

Güney Lübnan'da Muhafızlar Hristiyan Millî Kuvvetlerinin askeri sefiliğini yapan Binbaşı Hadad, dün Hristiyan Millî Kuvvetlerinin denetimleri altında bulunan yaklaşık 800 kilometrekarelik bir bölgenin bağımsızlığını ilan etmiştir. Anılan bölgenin Lübnan - İsrail sınır boyu uzandığı kaydedilmektedir.

Lübnan hükümeti ise B.M. Güvenlik Konseyinin geçirdiği 19

Özellikle kabul ettiği bir karar tasarıma uygun olarak Güney Lübnan'da güvenliğinin sağlanması amacıyla Lübnan Ulusal Ordusu'nun 500 kişilik bir birliği aynı bölgeye göndermeyi başarmıştır. Hristiyan Millî Kuvvetleri İsrail topusunun desteğinde öteden beri sürdürdükleri ateşi yine sürdürmektedir. Bölgeye gönderilen Lübnan Ulusal Ordusu'nun 500 kişilik bir taburu aynı bölgedeki B.M. Barış Gücü askerlerine destek ola-

cak ve onların şimdiye değin yer ne getirdikleri görevi üstlenmiş olacaktır.

Ote yandan, İsraili topusunun desteklediği Hristiyan Millî Kuvvetleri Güney Lübnan'ın Nakura yöresindeki B. M. Barış Gücü askerlerinin genel karargahında ateşe tutmuşlardır.

Hristiyan Millî Kuvvetlerinin B. M. Millî Kuvvetleri'ne B. M. Genel karargahı üzerinde 2 saat süreyle yoğunlaştıkları topçu

ateşi sırasında genel karargaha 300 dolayında obüs mermisi düşmüştür. Genel Karargahın Komutanı Hollandalı General Vadeset, durumu «çok vahim» olarak değerlendirmiş, bu arada General Vadeset ile bir telefon görüşmesi yapan B. M. Barış Gücüne bağlı bir askerî yetkili patlayan mermilerin sesini telefon görüşmesi sırasında duyduğunu bildirmiştir.

B. M. Örgütü'nün orta doğu bölgesindeki Barış Gücü Komu-

tanlığı Güney Lübnan'daki durumu ivedi olarak New York'a bildirmiş, B. M. Genel Sekreter Yardımcısı Brian Urquhart, ateşin derinhol durdurulması amacıyla, İsrail'in Lübnan Büyükelçisi Yahudon Blum nezdinde görüşmelerde bulunmuştur.

Hristiyan Millî Kuvvetlerinin Komutanı Binbaşı Hadad'ın yaptığı açıklamaya, Lübnan'da işgahda bulunan İktidar tarafından ülke

Silahsızlanma ve gelişme

1. Zorla kabul ettirilen silahlanma yarışı...
Bugün yeryüzünde silahsızlanma konusunda anlaşmaya varılmasından daha önemli ve daha ertelenemez bir ödev yoktur. Öte yandan da silahlanma yarışı kadar hızlı gelişen süreç de yoktur. Bu son on yıllık dönem içinde, silahlanma yarışının yuttuğu para, o zamanki tahminlere göre 200 milyar gibi astronomik bir sayıya ulaşmıştır. Oysaki geçen yıl bu sayı 400 milyarı aşmıştır. Demek ki dünyada her gün askeri amaçlarla bir kütür milyar dolar harcanmaktadır. Bu bedeller ne ile kıyaslanabilir. Son on yıl içinde Dünya Sağlık Teşkilatının dünyada çektiği hastalığı ile mücadelelerine 83 milyon dolar harcanmıştır. Bu ise bir tek supersonik bombardıman uçağından daha az bir paradır. Gelişmekte olan ülkelerde bir milyardan fazla insanın normal yaşamı suyu yok. Onlara bu yaşam suyunu sağlamak için insanlığın, silahlanma yarışına harcadığı paranın çok çok az bir bölümünü harcadı.

Silahlanma yarışı, silahın üretildiği sanayi bakımından gelişmiş ülkelere sınırlanmaz. Bu yarışa gittikçe artan ölçüde gelişmekte olan ülkeler katılmak zorunda kalıyor. Bu ülkelerde, bu yarışma yüzünden ekonomik ve toplumsal sorunları gittikçe karışık bir hale geliyor, oysa ki bu sorunlar kestirilmekle ertelenemez. Bu ülkeler ister istemez dünya askeri harcamaları içinde kendi gördüğü ağırlığı arttırmak zorunda bırakılıyorlar. Oysaki bu ağırlık, daha yakınlarda saptanan düzeyde bugün % 15 oranında artmıştır. Bugün gelişmekte olan ülkeler askeri hazırlıklara yılda 68 milyar dolar harcar.

Silahlanma yarışı gelişmekte olan ülkelere, uluslararası gerilimi daha da fazla kızıştıran güçler tarafından zorla kabul ettiriliyor. Bu güçler ulusal kurtuluş hareketleri ile mücadele eder, gelişmekte olan ülkelere ilerlettiği reformlar sürecini frenler, gericiliği ve karşı devrim destekler, hegemonya politikasını güder, dünyayı yeni savaşla tehdit edip dururlar.

Bu güçlerin arkasında Batının sanayi ülkelerinde askeri üretim kompleksine dahil olan en büyük kapitalist korporasyonlar gizlenir. Bunlar için silah üretimi ve ticareti en yüksek kâr ve çıkar sağlamanın aracıdır. Gelişmekte olan ülkelerin millitarizasyonu, gittikçe gelişen ve artan askeri üretimin orijinal bir yan ürünü haline gelmiştir. Bunun için silahlanma yarışına son verilmesi ve silahsızlanma ödevi bugün global bir sorun olarak başgöstermektedir. İnsanlığın bundan böyle var olması, bunun çözümlenmesine birçok yünden bağlı kalıyor. Uluslararası gerilimin yumuşatılması, önceleri mevcut olmayan çözüm yollarını açıyor. Bu olanakları birer gerçek haline dönüştürmek şarttır, ancak bunun için tüm dünya barışsever güçlerinin ortak gayretleri gerektiriyor. Bu arada gelişmekte olan ülkelerin de barışsever güçleri buna katılmalıdır. Bugünkü dünyada gelişmekte olan ülkelerin rolti hayli artmıştır. Birleşmiş Milletler Teşkilatında oy çokluğu onlarındır. Sesterin bütün uluslararası konferanslarında, çağdaşlığın en güncel sorunların tartışıldığı zamanlarda da duyurabiliyor. Silahsızlanma sorununun başarılı çözümü onların davranışlarına geniş ölçüde bağlı kalıyor.

Sovyetler Birliği ve Sosyalist Ülkeler Dostluk Birliği'nin bu problemi ele alması, silahlanma yarışmasını durdurma, dünya felakati tehdidi ortadan kaldırma, tüm ülke ve uluslara barış içinde gelişme olanağı sağlama azmini nitelenmektedir. Bu cepheden sorunun ele alınması, gelişmekte olan ülkelerin çoğunun pozisyonu ile uyumakta veya çok yakınlaşmaktadır.

Silahlanma yarışına katılmak, her şeyden önce ekonomik gelişmeyi olumsuz bir biçimde etkiliyor, insanların hayat şartlarının iyileştirilmesi olanaklarını kısıtlıyor, ekonomi ve toplumsal alanlarda çok zorunlu olan birçok tedbirlerin alınmasını engelliyor. Bu tedbirler zorunlu sayılmakta beraber, maddi olanaklar yoksulluktan gerçekleştirilemiyor.

(Devam edecek)

Avrupa'da işgücü birikimi hızlanarak artacak.

20 Nisan Cuma günü Bonn Parlamentosu «Aile ve gençlik işleri uzmanlar komisyonu»nun görüşleriyle yabancı işçi çocuklarının eğitim sorunları mesile birleşiminde tartışılacaktır. Federal Almanya'daki yabancı milliyetler arasında okul çağındaki Türk çocukları 360.000 kişi ile birinci sırayı tuttuğundan konu en çok Türkiye açısından önem taşımaktadır. Fakat söz konusu uzmanlar komisyonunun kendine muhatap olarak sadece «İslam Birliği» adındaki aşırı sağcı bir dernek federasyonunu kabul etmesi Federal Almanya'daki bütün ilerletici ve demokratik kuruluşlar arasında geniş tepkiler uyandırmıştır. «FEDER» «Kuzey Ren Vestfalya Türk Öğretmenler Birliği» «İlerletici Kadınlar Birliği» protesto girişiminde bulunmuştur. Olay Alman basın organlarına da yansımaya başlamış ve ülkenin en büyük iki demokratik sol gazetesinden biri olan «Frankfurter Rundschau»da konuyla ilgili bir haber-yorum yayımlanmıştır.

Kıtap barışın ve ilerlemenin hizmetinde

Sovyetler Birliği Telif Hakları Ajansı (VAAP) yönetim başkanı Boris Pankin, TASS muhabirine, bu yılın Eylül ayında Moskova'da yapılacak olan İkinci Uluslararası Kitap Fuarı'nın son yılların dünya yayıncılık ürünlerinin görülebileceği bir yer olacağını açıkladı. Boris Pankin, Avrupa, Amerika, Asya ve Afrika'dan bin aşkın yayını örgütledi, kitap satış firması ve telif hakkı dernekleri temsilcilerinin bu fuara katılmak üzere dilekçe verdiğini belirtti. SSCB, yabancı yazarlardan çeviriler yayımlamakta ildir, dedi Boris Pankin.

Ülkemizde her yıl tüm kütüphaneler yazarların ve hıme yakın yapıtı yayınlanır. Bunların toplam tirajı 123 milyon nüshayı bulur. Bu arada Batı ülkelerinde sık sık belirli çevrelerin okuyucularının Sovyet yaşam tarzını ve Sovyet kültür kazanımlarını iki kaynaktan öğrenmesini engelleme denemelerini bertaraf etmek gerekiyor.

İşçi çocuklarının eğitimi Bonn Parlamentosu'nda

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun (ECE) yaptığı bir araştırmaya göre, büyük ölçüde 1950'ler sonlarındaki nüfus patlaması nedeniyle başlıca Batı Avrupa ülkelerinde işgücü birikimi hızlanarak artacaktır. Artışın bir başka nedeni de, birinci dünya savaşı sonrası ve sonrasında düşük doğum oranı nedeniyle 1935'e kadar olan dönemde emeklilik yaşına ulaşacakların alınmaması öçüde az olmalıdır. Bir diğer neden de toplam işgüç içinde kadınların payının sürekli artmasıdır.

İstihdam sorunu Güney Avrupa'da apayrı bir boyut kazanmaktadır. ECE araştırmasında ele alınan beş ülke, Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, İspanya ve Portekiz 1970'ler ortalarında sanayileşmiş Batı Avrupa toplam nüfusunun 44'ünü oluşturmıştır. Bu beş ülkenin 1975-1985 arasındaki toplam nüfusu artışı 17 milyon dolayında tahmin edilmektedir ki bunun yaklaşık yüzde 60'ı Türkiye'de gerçekleşecektir.

İŞÇİ SINIFINI POLİTİKA DIŞI TUTAN BURJUVA SAVUNUCU TEORİLERİN ELEŞTİRİSİ
M. Panova - F. Işer
Y. Tchaplinsky - N. Bolosov
SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.
Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM

Türk-Sovyet Halklarının Kardeşliği
Türk-Sovyet ilişkilerinin Kısa Bir Tarihçesi'nin ışığında anti-Sovyet ve gerici akımlara zorunlu bir cevap
SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.
Dağıtım: TEMEL DAĞITIM

SOSYAL SİGORTALAR
KURUMU OKMEYDANI
HASTANESİ ONKOLOJİ
KLİNİĞİ
UZMANLARINDAN
DOÇ. DR. METİN ARAN
VE PSİKOLOG
GÜLŞEN OKÇUOĞLU

Kanser sorunu

AKA Basın Ajansı

66

Tıp dünyasının yıllardır üzerine eğildiği kanser konusunda yönelttiğimiz sorularımızı Sosyal Sigortalar Kurumu Okmeydanı Hastahanesi Onkoloji Kliniği uzmanlarından Doç. Dr. Metin Aran ve Psikolog Gülşen Okçuoğlu yanıtladılar.

99

Bu tedavide tıstın verilen etkenlerle organizmanın bağışıklık mekanizması harekete geçirilmektedir. Denenen çeşitli yöntemler içerisinde önde gelen BCG (verem aşısı) ile bu mekanizmanın uyarılmasıdır.

KANSERİN OLUŞUMUNDA PSİKO SOSYAL FAKTÖRLERE DEĞİNDİRİP, ACABA KANSERİN GİDİŞİ VE TEDAVİSİNDE DE BU KONUNUN YERİ VAR MI?

Bilindiği gibi esasında insanın biyolojik ve psikolojik yapısı birbirinden soyutlanamaz. Örneğin bir dış ağrısı bütün bir günümüzü berbat edebilir ya da üzücü bir olay baş ağrısına neden olabilir. Burada da söz konusu bir hastalık olduğuna göre, psikolojik reaksiyonların görülmesi de kaçınılmaz olur.

Kanserin tanısına karşı tepki ve korku gereğinden fazla görülür. Bu o hale gelmiştir ki, daha tanı devresinden başlayarak hastada ve aile fertlerinde çeşitli psikolojik reaksiyonlar uyandırmakta ve kişi ile ailenin normal yaşam düzeninde değişikliklere yol açmaktadır.

Kanserin hastayı ve yakınlarını ağır biçimde etkileyen, önemli uyum sorunlarına veya bozukluklarına yol açabilen bir hastalık olarak alınması (1) genellikle tedavi edilemediği ve ölüme götürdüğü, (2) sebepleri ve oluşumunda bilinmeyen yönlerin bulunduğu, (3) sık görüldüğü kanıtlarının halk arasındaki yaygınlaşmasına dayanmaktadır.

Genel anlamda hastalık ile sınırlı reaksiyonu birbirinden ayırtılamayan iki kavram olduğuna göre, kanserdeki tepki ve korkular da psikolojik bir takım reaksiyonlar ortaya koymaktadır. Pek tabiidir ki, bu reaksiyonların hastalığın tedavisi ile paralel kontrol altına alınması gerekmektedir.

Birçok araştırmalar ve yapıtlarına göre en sık görülen reaksiyonların sıkıntı ve psikolojik çökünlük olduğuna işaret etmektedir. Bunun yanı sıra kuruntular, kendini ya da başkalarını suçlama, öfke, içe kapanıklılık, aşırı başımlılık gibi tepkiler görülmektedir.

Çok defa aile fertleri de genellikle hastalara kapalı olup hasta ile benzer sıkıntıları çekmektedir. Esasında hekim-hasta-aile fertleri üçlüsü sıkı bir işbirliğinde olmalıdır. Hasta ve ailesine yaklaşımda

en büyük sorumluluk hekime düşmektedir. Günümüzdeki modern tedavi yöntemleri ile bazı kanser tiplerinde tam şifa ya da ona yakın uzun süreli iyileşmeler sağlanabildiği de dikkate alınırsa, hekimin gerçekçi bir ümitli hasta ve ailesi ile paylaşması yerinde olacaktır.

Bunun yanı sıra gerek tıbbi tedavi esnasında gerekse bu tedavilerin uygulanmadığı sürelerde hastanın korkudan uzak, normal bir yaşamı sürdürebilmesi için ihtiyacı olan psikolojik yardım da sağlanmalıdır.

Hekimlik dışında da halk arasında bazı kişiler özel ilaçları ile tedavi ettiklerini ifade etmekte ve uygulamaktadırlar. Şta bu konuda ne diyorsunuz?

Her konu için ve dünyanın her yerinde kalpazanlar olduğu gibi bu konuda da ortaya çıkmış olmaları sürpriz değildir. Asıl önemli olan yetkili mercilerin bu bilim dışı dolandırıcılara girişiminde bulunamamalarıdır. O halde halkımızın bilim dışı davranışlarla hastalar ve hasta yakınlarını dertleri nedeniyle dolandıran bu kişilere itibar etmemesi gerekir. Türkiye'de çok güzel bir deyim vardır. Bilirsiniz ekol merhem bulsa başına sürer derler. İşte buna en güzel örnek bu tıp tedavinin memleketimizde ilk örneklerini vererek zengin olan E. Dirne Salih'in Karacığır kanserinden vefat etmesidir.

Bu kalpazanlar kanser tedavisine 20-25 yıl evvel girilmiş olan ilaç tedavisi içerisinde başlangıçtan beri değeri olmayan ya da daha modern tiplerine yerini bırakmış ve değerini yitirmiş olan ilaçları kullanmaktadır. Bir kısmı ise daha ileri giderek

bilimsel hiçbir değeri olmayan ve uygulama için hazırlanması tıbbi kurallardan tamamen uzak ve tehlikeli olan maddeleri ele almaktadır.

KANSER SAVAŞINDA KİŞİSEL DAVRANIŞ NE ŞEKİLDE OLMALIDIR, BU KONUDA MEMLEKETİMİZDEKİ VE DÜNYADAKİ DURUM NEDİR?

Bu husus kanser savaşında gerçekten en önemli noktayı oluşturmaktadır. Çünkü kanserde çok şey, hasta hayatı kazandırır, erken tanı ancak bu yolla ortaya konulabilmektedir.

Bugün dünyanın hemen hemen birçok yerinde, özellikle ileri memleketlerde halk sağlığı bireyin kendi sağlığına gösterdiği dikkatle başlanmaktadır. Bu memleketlerde bir korunma (check-up) konusu vardır. Herbir kişi belirli süre aralıklarla, hiçbir şikayeti olmasa bile hekime müracaat ederek kendisini çeşitli ve gereken yönleriyle kontrol ettirmektedir.

Esasında bu çok faydalı olmakla beraber herşey rağmen yeterli değildir. Korunmanın bir planda örgütlenerek değişik yönlerle ele alınması gerekir. Bunda büyük görev konuyla ilgili sorumlu kişilere ve kuruluşlara düşmektedir.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, memleketimizde hiçbir yönüyle daha check-up düşüncesi yerleşmemiştir.

O HALDE MEMLEKETİMİZDE BİR KİMSE KENDİSİNİ VE AİLESİNİ KANSERE KARŞI NASIL KORUYABİLİR?

Korunmanın temelinde ailenin bütün fertlerini her yıl tam bir genel sağlık muayenesinden geçirmek yatar. Bu sağlık kontrolünde kişinin tepeden tırnağa kadar tüm muayenesi yanında, kan, idrar,

rahim hücreleri ve vücut salgıları muayene edilir. Bir aile hekiminin yapabileceği bu muayenelere gerektiğinde röntgen muayeneleri ve diğer bazı özel muayeneler de eklenebileceği gibi, aile hekimini lüzum gösterirse onkoloji alanında uzman bir hekime de görüşmek yerinde olur.

Önemli olan noktalardan birisi de 7 habere kadar retten birisine benzer durumlarda hekime müracaat edilmesidir.

Bu konuda son değinilmesi gereken bir nokta da yukarıda belirtilen kansere sebep olması muhtemel faktörlerden korunulmasıdır. Bunların büyük bir kısmı için günlük yaşamımızda göstereceğimiz dikkatler bile yeterli olacaktır.

Örneğin çevre havasını kirleten bazı maddelerin akciğer kanserini artıracağı, bugün kesinlikle bilinmektedir. Aşırı ve konsantre alkol içilmesi baş ve boyun alanında özellikle boğaz çevresinde oluşan birçok kansere de neden olabilmektedir. Zaman zaman tartışılmakla beraber sigaranın akciğer kanserindeki rolü inkâr edilemez. Hatta akciğer kanseri dışında bir nedene ölen sigara tiryakilerinin otopsislerinde bronşlarının kanserle ilgili değişikliklere uğradığı saptanmıştır.

Kanserde erken tanının hayatı kurtardığını söylediniz, erken tanı nedir böyle bir konu olduğuna göre, insanda hiçbir belirti olmadığı halde kanser olabilir mi?

Bir insanda hiçbir belirti olmadığı halde kanser olabilir. Bunun nedeni bazı kanserlerin erken devrelerinde hiçbir şikayet ortaya koymamalarıdır. Bu kanserler ancak genel bir sağlık muayenesinde erken tanı ile ortaya çıkarılabilmektedir.

Erken tanı deyiminin anlayabilmek için erken tanı, vaktinde tanı ve geç tanı deyimlerini açıklamak gerekir.

Erken tanı, hastanın hiçbir şikayeti olmadan tarama esnasında konulan tanıdır. Vaktinde tanı hastanın ilk şikayetiyle gerek hasta gerek hekim tarafından değerlendirilmesidir ve ortaya konulan tanıdır. Geç tanının ise anlamı açıktır.

Bir örnek vermek gerekirse tarama esnasında akciğerdeki ufak bir kanser odaklarının röntgenle ortaya konulması erken tanıdır. Bir kişinin sebep-sıra yere öksürüğünün olması ve hemen hekime müracaatı ile hekimin bunu vaktinde değerlendirerek kanser tanısı koymasına vaktinde tanıdır.

Erken tanının önemli gerçekten büyüktür. Hayat kurtarılabileceği gibi tedaviden alınacak sonuçlar yönünden de önem taşır. Örneğin kadınlarda göğüslerinin taraması esnasında ortaya çıkan meme kanserinde on-yıllık yaşama oranı % 95-100 değerine vardığı halde, kadın göğüsünde kendisinin bir şişlik hissederek müracaat ettiği ve bu şişliğe kanser tanısı konulmuş olanlarda oran % 75 değerine düşmektedir. Eğer kanser olan vakalarda göğüs şişliği ile birlikte koltukaltındaki bezlerde de şişlikler saptanırsa bu oran % 53 değerine kadar inmektedir.

Kanser savaşında sorumlu kişi ve kurumların davranışları nasıl olmalıdır bu konuda memleketimizdeki ve dünyadaki durum hakkında bilginiz var mı? Bize aktarmanız mümkün müdür?

Kanser hastalığının önlemini (1) aydınlatma ve eğitim, (2) korunma, (3) tarama olarak üç bölüme de ele almak gerekir. Konunun esas dikkate alınacağına bu üç bölümün birbirinden ayrılmadığı, birbirinin felce geçtiği gözlenmektedir.

Kişiler, toplum ve ilgili personel neğillerle aydınlatılması, korunma önlemlerinin alınması yanında özellikle tarama önlemleri ile bir noktayı oluşturmaktadır. Bugün dünyanın birçok yerinde tarama ile «kansere öncesi devre» ya da «kansere meyilli kişi» saptanarak gereken önlemler alınmaktadır.

Görüldüğü ki, genel anlamda bir kanser savaşı içinde önün konusu kanser öncesi evrede ciddi şekilde ele alınması gereken bir yer oluşturmaktadır. Korunmanın geniş kapsamı yanında tani ve tedavideki girişim ve örgütlemeler de dikkate alınır, bu savaşta yetkili kişi ve kurumların sorumluluk ve görevleri kerdillikinden ortaya çıkar.

Dünyanın hemen hemen her yerinde kanser savaşına devlet el koymuştur ve devlete tüzet ve özel bütün kurum ve dernekler yardımcı olmaktadır. Memleketimizdeki durumu iki yönüyle ele almak gerekir. Kanser savaşındaki genel durum, Türkiye'deki tedavi kurumları.

Kanser savaşında yönetsel yetkili olarak önde gelen Sağlık Bakanlığı olduğuna göre konuyu buradan ele almak gerekir.

Sağlık Bakanlığı konuyla ilgili olarak 1975 yılında bünyesi içinde Kanser Savaş Müdürlüğü ve Bakanlığa bağlı Kanser Savaş Konseyi Kurulmuştur. Bu konsey içinde konuyla ilgili her kuruluşun temsilcisi bulunmaktadır.

Sağlık Bakanlığı konunun çalışmaları sonucu kanser savaşı ile ilgili bir yasa tasarı ve çeşitli yönetmelik tasarıları oluşturmıştır. Fakat geçen dört yıllık süre içerisinde değişik nedenlerle bunların hiçbirisi uygulama alanına geçmemiştir.

Kanser savaşında bilimsel yetkili olarak önde gelen Üniversitelerimiz olduğuna göre kanser savaşının bilimsel yönünü de buradan ele almak gerekir.

Üzünüyle belirtmek gerekir ki, bu bilimsel kurumumuz da değerli birkaç tedavi kurumu dışında ne tıp eğitimi yönünden, ne de tıp eğitimi sonrası hizmetleri ve mezuniyet sonra eğitim yönünden hiçbir girişimde bulunmamıştır.

Pek tabiidir ki, yönetici ve bilimsel destekten yoksun bir ortamda diğer kurum ve derneklerin girişimleri daima yöresel kalmakta noteye gitmemektedir.

Bu durumda hastaların tedavi için yurt dışına gitmeleri mi önerirsiniz?

Bu soruya cevabımız kesinlikle hayır olacaktır. Çünkü memleketimizdeki eksiklik bir kanser savaş organizasyonu eksikliğidir. Diğer ülkelerde gerek devlet bütçesinden gerekse halk tarafından yapılan yardımlarla kanserle savaşta gerek yönetici gerek bilimsel yönüyle geniş tutulmuştur. Bu ülkeler arasında önde gelenler Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve Japonya'dır. Fakat hemen belirtmek gerekir ki bu ülkelerin üstünlüğü özellikle araştırma ve genel kanser savaşına yönelik olan yön bakımındandır. Tedavi yöntemleri ve uygulamalar yönünden Türkiye ile diğer memleketler arasında hiçbir fark olmadığı gibi memleketimizdeki bilimsel personel, araç ve gereç birçok memleketle üstünlük dahil sağlamaktadır. Bu nedenle tanısı konulmuş hastaların tedavi için dış memleketlere gönderilmeleri gerekli değildir.

(Devamı 8. Sayfada)

Bazı vergi yasalarında değişiklik yapılmasına ilişkin yasa tasarısı hakkında Millet Meclisi Plan Alt Komisyonu Raporu

-96-

Bu Kanunun 149, 149. maddesi uyarınca kendilerinden yazılı bilgi istenen gerçek ve tüzel kişiler bu bilgileri çekim sebebi olmaması için olunan süre içinde vermezlerse veya eksik yanlış bilgi verirlerse, haklarında gerek kişiler için in lira, tüzel kişiler için beş bin lira, devamlı bilgi vermek zorunda olan tüzel kişiler içinde on bin lira özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu maddede yazılı usulsüzlükler sonucu vergi alması da doğduğu takdirde, usulsüzlük cezası ile kusur veya kaçakçılık cezaları ayrı ayrı kesilir.

Maddes 145. — Tasarının 145. maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maddes 146. — Aynı Kanunun 359. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir: «İçerisinde alış belgesi olmayan mal bulunduranlar bu mal alışlarını on gün içinde belgelendiremezlerse hileli vergi suçuna teşebbüs etmiş sayılırlar».

Maddes 147. — Tasarının 147. maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maddes 148. — Aynı Kanunun 359. maddesinin iki numaralı fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«b) İltisaz Komisyonunun kesin kararlarını, İltisaz Komisyonu kararı temyiz edildiği takdirde Temyiz Komisyonu kesin kararının ilgiliye tebliğ edildiği tarihten başlayarak otuz gün içinde ödenir.»

Maddes 149. — Tasarının 149. maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maddes 150. — Tasarının 150. maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maddes 151. — Tasarının 151. maddesi aynen kabul edilmiştir.

Uzlaşma

Ek Madde 1. — Uzlaşma, idare ile mükellef veya ceza muhataplarının tespit edilen matrah ve bu matrah dolayısıyla tahakkül edecek vergi ile bu vergi altına bağlı olarak kesilecek yahut kesilen ceza miktarları üzerinde, kesin olarak anlaşmaya varmasıdır.

Bu Kanunun kapsamına giren vergi, resim ve harçlardan hangilerinde uzlaşma yoluna gidileceği Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Bu yetki, belediyeleri ile il özel idareleri için İçişleri Bakanlığınca kullanılır.

Vergi
Yasa
Tasarısı

(Devam Edecek)

SÖZLÜK

HOMOMORFİ:

Sözcük anlamı, andırır biçimlilik; sistemlerin, nesnelerin, teorilerin yapıları yönünden birbiriyle çakışması, birbirini andırması anlamına gelir...

İzomorfî denince iki sistemin öğelerinin ve ilişkilerinin karşılıklı olarak birbirlerine açık-seçik tekabül etmesi an-

laşılır; bir sistemin öğeleri, ilişkileri vb. ile diğer sistemlerin öğeleri, ilişkileri vb. arasında açık - seçik bir andırırlık varsa, yani bir sistemin yapısı, diğerinin yapısı içinde yaklaşık bir karşılık bulabilirse, -örneğin arazi ile haritası arasındaki ilişki- o sistemler homomorfîdir. Homomorfî kavramı, siberistik için, model yapma yöntemi için, giderek bilim için büyük

bir önem taşır. Bilgi teorisinde, imge ile imgeleşmiş olanın uygunluğunu ifade eder. Nesnel gerçeğin insan bilincindeki teorik yansıması, toplumsal bilgi edinme sürecinin aklısı içinde tam bir izomorfî imge durumuna gelmesi olanaksız olan, ancak izomorfî bir imgeye gittikçe daha çok yaklaşımdan da geri kalmayan homomorfî bir imge olarak tanımlanabilir.

Eylemde ve Gerçekte HUKUKUN PAYI

- 87 -

Amacı halkın çıkarlarına hizmet etmek ve artık faydasız hale gelince halkın içinde erimek olan sosyalist Devlet cihazı için ise, önemli olan çarklarının halkçı muhtevasıdır. Bu gerçek halkçı muhteva (örneğin, "Fransız Halkı adına" formülünün aldığı karakterinden farklı olarak) ik amaca yönelir: bir yandan, Devlet cihazının kurucu görevine sadık kalmasını sağlamak; öte yandan, tüm halkın kendi kendine yönetim aşamasına geçişinin koşullarını giderek yaratmak.

"Giderek" diyoruz, çünkü politik ve sosyal bilgisizlikten yeni kurtulmuş ve henüz tam bir yenilgiye uğramamış hasımlarla boğuşmak durumunda bulunan tüm bir halkın uyanıklığına ve kendiliğinden örgütlenme yeteneğine güvenmek olanaksızdır.

Örneğin, 1948 Çekoslovak devrimi bize bazı aygıtları

"halkçılaştırmak" konusunun da hakkı olarak ihtiyatlı davranılması gerektiğini göstermiştir. Her ne kadar, iktidar değişikliğine bütün kademedeki seçilmiş kurullarda güçlü bir halk hareketi eşlik etmiş ise de, bu iktidarın bir aracı olan adalet cihazının genel oyla seçilme si ancak on yıl sonra mümkün olabilmektedir.

İlk zamanlarda, adliyenin (çeşitli teminatlarla donatılmak şartıyla) atama ile iş başına getirilmesi halk iktidarının güvenliği bakımından gerekli görülmüştür.

Bu deney, Fransa'da 1882 yılında hakimlerin seçime iş başına getirilmesini öngören kanun tasarısının görüşülmesi sırasında bazı Cumhuriyetçi milletvekilleri tarafından dile getirilen endişelerle karşılaşılmış olmasına rağmen, Nitekim, Sovyetler Birliği'nde, sosyalist Devletin ilk zamanları ne kadar elverişsiz koşullar varsa hepsini içinde toplamış olmasına rağmen (İç savaş, dış savaş, açlık, tek parti, cehalet, vb.), Sovyetler Cumhuriyeti; Sovyetler Birliği'nden daha an-

"Giderek" diyoruz, çünkü politik ve sosyal bilgisizlikten yeni kurtulmuş ve henüz tam bir yenilgiye uğramamış hasımlarla boğuşmak durumunda bulunan tüm bir halkın uyanıklığına ve kendiliğinden örgütlenme yeteneğine güvenmek olanaksızdır

tur, Ülkemiz henüz buna hazır değildir; kaldı ki, seçim ilkesini kabul ettiğimiz takdirde, bir çok mahkemelere Cumhuriyet kurumlarına düşman hakimlerin yerleşeceğinden emin olabılırız. Ulaşmak istediğimiz amaç her halde bu olmasa gerektir. (1 Temmuz 1882 tarihli oturum Bisseuil'dün konuşması.)

Tabii bu milletvekillerine, benzeri gerekçelerle milletvekilleri ile belediye meclisleri üyelerinin genel oyla seçilmelerine de karşı çıkılabileceğini hatırlatarak cevap veremiyoruz. Kaldı ki biz de mutlaka geçmiş örneklerle dayanaklı iddiasında değiliz.

İktidarı henüz bulaşmış, kendisi, ünlü «Çek» bile seçime iş başına getirilen kim selerden oluşmuştur.

Ceza mahkemeleri bile bu ilkeye göre kurulmuştur. Çar mahkemelerinin yerini almak üzere 22 Kasım 1917 tarihli kararname ile kurulan mahkemeler, ister adı suçları yargılamakla görevli mahallî halk mahkemeleri olsun, ister karşı-devrimci faaliyetleri cezalandırmaya yetkili devrim mahkemeleri olsun, seçilmiş hakimlerden ve seçilmiş halk temsilcilerinden oluşuyordu.

Anaek daha sonraları hükümetin otoriteyi yitirmeye kayması sonucunda bu durum değişmiştir. Bunun sosyalist Devletin gelişmesi yö-

ründen doğrudan doğruya sakınca, sosyalist Devletin kendine özgü aygıtları bulunması zorunluluğunu ve kapitalist Devletin hükümet yöntemlerini şöhretinde barındırma-

diğini gösterir. Şunu iyi anlamak gerek ki, sosyalist Devletin bu özgülüğü sadece hataya veya haksızlığa karşı bir teminat olarak, adeta kapitalist legalite için «savunma haklarına» tekabül eden garanti unsuru olarak gerekli değildir. Amaç, bundan da öte, halk iktidarının gerçek bir halk iktidarı olmasını sağlamak, bir aldatmacaya, «bağımsız» bir iktidarı ahlaki bir «aklı» haline dönüştürme tehlikesini önlemektir.

Kuşkusuz, böyle bir «bağımsızlık» kapitalist üretim ilişkilerinin temelleri bir kez ortadan kalktıktan sonra kolay kolay rejimi geriye götürmez.

(Devamı var)

RADIOLAR

TRT-1

05.00 Kısa Haberler
05.04 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.00 Köye Haberler
07.30 Haberler
09.02 Çocuk Saati (1)
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu (2)
12.55 Reklamlar ve Radyo TV Program Haberleri
13.00 Haberler
13.15 Hafta Müzik
13.45 Hafta Kuvvetler Saati
16.00 Hafta Haberleri
19.05 Ankara Radyosu

Çok Sesli Korosu
16.20 Halk M. Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.02 Dilek Kutusu
18.00 Bölgesel Yayın
17.50 Hafta Müzik
19.00 Haberler
19.30 Bölgesel Yayın
19.55 Çevremizde Yarın
20.15 «Çocuklarımız ve Biz»
20.35 Faal
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türk Hafta Müzik
21.17 aŞkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 Hafta Müzik
22.30 Beraber ve Solo Şarkılar
3.00 Haberler

23.10 Cumartesi'den Pazara
00.55 Gündün Haberlerinden Özetler

TRT-2

0.02 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Gündü Telli
Titrtenler
09.40 Dünden Bugüne Radyoculuğumuz
10.01 Türk Hafta Müzik
10.30 Sıra Ersoylu - Ayla Gürses'ten aŞkılar
11.00 Bilim, Kurgu ve Müzik
11.30 Yıldız Aynan'dan Türküler
11.45 Kışık Konser
12.15 Açıklamalı Klasiik Türk Müzik Korosu
12.45 Turan Engin'den Türküler
13.00 Haberler
13.15 Çeşitli Klasiik Müzik
13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
14.00 Öğretmenler Odası Şarkılar
14.35 Türküler
15.00 Dünden Bugüne
15.20 Perihan «Bran» - Muzaffer Birtan'dan Şarkılar
15.50 Türküler Geçidi
16.20 Arkası Yarın
16.40 Hafta Müzik
17.00 Saz Müsikimiz Şarkılar
17.30 Yurttan Sesler
18.00 Bey Çizgiden
18.45 Türküler
19.00 Haberler
19.30 Hafta Müzik
19.45 Beraber aŞkılar
20.30 Haftanın Ülketi
21.00 Müzik Söyleşiler
21.30 Erkekler Faal
22.00 Beraber ve Solo Türküler
22.30 Gaz Sevenler İçin
23.00 Haberler
23.35 Saz Esitirleri e Saz Soloları

TRT-3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Merhaba
10.00 Müzik Stüdyosu
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Müzik Köşesi
13.45 Müzik Bahçesinden
14.30 Klasiik Türk Müzik Korosu
15.00 Gündün «Kıseri»
16.00 Anıların Müzik
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.05 Çağdaş Türk Sanat Müzik
18.00 Gençler İçin
19.00 Plak Dolabından
20.00 Dünden Bugüne
21.00 Gündüzde Caz
22.00 Türkçe Haberler
23.03 İngilizce Haberler
23.06 Gecein Götürdükleri
23.00 Cumartesi Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve Kapanış

TELEVİZYON

17.00 HABERLER
17.05 EVDEKİ DOKTOR
17.30 FLİPPER
18.00 ÇOCUK
18.30 19. YÜZYIL (2)
19.30 ZAMAN TUNELİ
20.30 HABERLER
21.15 BES DAKİKA
21.20 YERLİ DİZİ
22.00 SİHİRİ LAMBA
23.00 BARETTA
23.55 HABERLER

FAŞİZMİ EZECEĞİZ
Dolores Ibarruri

KONUK YAYINLARI

TEMELO DAĞITIM

POSTA KUTUSU 743

İSTANBUL

424 Sayfa 56 TL

Kapitalizmin Günümdüzdeki Yeni Gelişmeleri ve Çelişkileri

- 36 -

Bu alanda, SBKP Merkez Komitesi'nin 1973 Nisan'ındaki tam üyeli toplantısının, ekonominin gereksinimlerinin ve fedâ bulunduran aşamada Parti'nin ve ülkenin yüz yüze bulunduğu dış politika görevlerinin içinde ana ulularası sorunları görüşürken, dış ekonomik sorunlara en büyük önem vermiş olması tamamiyle mantıktır. Tam üyeli toplantı, dış ülkelerle ekonomik bağların geliştirilmesiyle ilgili SBKP kararlarının en etkili şekilde uygulanabilmesi için alınacak önlemleri kararlaştırdı.

Sosyalist ülkelere karşı ideolojik savaşım, çağdaş kapitalizmin stratejisinin her zaman önemli bir yönü olmuştur. Emperyalizm, bu konuda da hedeflerine ulaşmak için çok uzaktır, fakat bu yöndeki faaliyetleri çok ciddi tehlikeler taşımaktadır. Moskova'daki Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısında, SBKP delegasyonunun başkanı olan L. I. Breşnev 7 Haziran 1969'da yaptığı konuşmada şöyle demiştir: «Emperyalizm, gerçek amaçlarını açıkça söylese başarılı olmayı umut edemez. Gerçek niyetlerini gizlemek ve halkı uyutmak için bir ideolojik millet sistemi yaratmak zorundadır. Bu amaçla, bütün çağdaş ideolojik eğitim araçlarıyla donatılmış dev bir ideolojik propaganda aygıtı kurdu.»

Sovyet Devletinin kuruluşundan beri ve özellikle dünya sosyalist sisteminin ortaya çıkıp gelişmeye başlaması, 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde kapitalizmin ideolojisi sosyalist fikirlerin dünya emekçileri arasındaki çekiciliğini azaltmak, bir gerçek haline gelmiş olan sosyalizme müdmün olan her

yolla iftira etmek ve hatta sosyalizmin tarihin bir sapkınlığı olarak sunması için ne türden gelen bütün çabalarını harekâdılar. Herkes biliyor ki, bu çabalardan hiç bir şey çıkmadı. Sosyalizmin bütan yusama hakkını reddeden kuramın yerlerini, en çok bilineni «yakınlaşma kuramı» olan tamamiyle uşuğuk kuramlara bırakmış olmaları, emperyalizmin ideolojik savaşımında uğradığı ağır yenilgilerin inandırıcı bir kanıtıdır. Buna daha ayrıntılı olarak inceleyelim.

«Yakınlaşma» kuramının bazı savunucuları geleceğin, sosyalist ve kapitalist sistemlerin giderek kaynaşmalarında ve karşılıklı olarak birbirlerinin içinde erimelerinde yattığını öne sürüyorlar. Bu ideologlar, çağımızda toplumsal gelişmenin birçok genel nesnel yasasının her zamankinden daha fazla belirginleştiği olgusundan hareket etmektedirler.

Gerçekte, bilimsel-teknik devrim gibi bir süreç, hem sosyalist ülkeleri, hem de kapitalist ülkeleri kapsıyor; fakat bu devrimci opkapitalizm koşullarında açıkça çok farklıdır. Bu yaklaşım ekonomik bütünleşme, tarımın sanayileşmesi, kafa işçileri sayısının büyümesi, eğitimden yararlanılması gibi süreçlere ve tüm büyümesi, gelişimin yaygınlaşması gibi süreçlere ve tüm dünyada yer alan başka birçok sürece aynen uygulanabilir. Sosyalizm koşullarında, bu süreçler yalnızca üretim güçlerini özgürce ve her yönde gelişmesini de iletirtilir, toplumsal mülkiyet temeline dayanan sosyalist sistemi sağlamlaştırır ve Komünist toplumun kurulmasının koşullarını yaratır. Buna karşılık, kapitalizm koşulla-

«Yakınlaşma» kuramının bazı savunucuları geleceğin, sosyalist ve kapitalist sistemlerin giderek kaynaşmalarında ve karşılıklı olarak birbirlerinin içinde erimelerinde yattığını öne sürüyorlar. Bu ideologlar, çağımızda toplumsal gelişmenin birçok genel nesnel yasasının her zamankinden daha fazla belirginleştiği olgusundan hareket etmektedirler

ında, aynı süreçler üretim güçlerini iletirtilirken eski çelişkileri keskinleştirir ve giderek sosyalist politik bunalımları derinleştirir ve sınıf savaşımını yükselten yeni çelişkiler yaratır. Bu olgular, konunun, «yakınlaşma» kuramı savunucularının kapitalist ülkelerde sınıflar arasında bir arız ve yada bilimsel-teknik devrimin bu ülkelerde toplumsal devrimleri önlemesi ummalarını yarattığını gösteren bir yanadır. Hayır, gerçekte, tarih kapitalizmin ve sosyalizmin bir senteze doğru değil, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçişe önderlik eden toplumsal devrimler yolunda ilerliyor.

Konunun başka bir yönü de «yakınlaşma» kuramı savunucularının savaş ve barış sorununun ayrıntılı olarak incelenmesine verdikleri önemdir. Bu ideologlar, çağdaş dünyada iki farklı toplumsal sistem üyesi devletlerin varlığını yeni bir savaş tehdidinin ana kaynağı olarak görmektedirler. İkinci Dünya Savaşı sosyalist sistemin kurulmasından çok önce patlak vermişti. İkinci Dünya Savaşının da, aynı sosyo-politik sistem mensup emperyalist devletler tarafından başlatıldığı herkesçe bililir. Sonuç olarak, barışın anahtarı farklı toplumsal düzenlere sahip devletlerin yanyan yalınlaşma son verilmesinde, «yakınlaşma» kaldırılmasında, kapitalist dünyanın sosyalist ülkelere yutmasında değil, fakat aksine, en geride ve en saldırgan emperyalist çevreler üzerinde bir denetim gücü olan sosyalist sistemin daha da sağlamlaştırılmasında ve dünya devrim sürecinin iletirtilmesinde ve farklı toplumsal düzenlere sahip ülkeler arasında barış içinde yanyana yaşam ilkelinin uygulanmasındadır.

Bu, kuramsal bakıştır. Pratikte, kapitalizmin «dönüşümü» kuramının bir değişik varyasyonu olan «yakınlaşma» kuramının oldukça açık bir amacı vardır: bu amaç sosyalist ülkelerin sosyo-ekonomik ve politik kazanımlarını geçersiz kılmak ve sosyalizmi kapitalizmle «eritmektir». Harılınması gereken başka bir nokta da «yakınlaşma» kuramının sosyalist ülkelerde k omünist ve işçi partilerinin önde rolüne ve bu ülkelerin halklarının birliğine karşı yöneltilen yitirli politik tutum ve propaganda açısından bir bahane olmaktadır. Düşmanlarımız, sosyalist ülkelerde işçi sınıfı ile aydınları, genç kuşak ile yitirli kuşak, bir ulusun emekçilerini karşı karşıya getirmek istiyorlar.

Emperyalizm, sosyalist ülkelere karşı, sosyalist devletlerin sağlama planlarının geçersiz olduğunu açıkça çıkıktıkça ve sosyalizme karşı ekonomik savaşımındaki güçlükleri anladıkça, ideolojik saldırısını tırmandırmak istiyor. Şan olumlu değişikliklerden ve uluslararası değişimlerden delile döndü. Bazı kapitalist ülkelerde çok etkili olan askeri sanayi kom binaları patronları, burjuvazinin politik partilerinin en geride liderleri yep arlamento üyeleri, emperyalizm ve siyonizmin en kudurgan ideolojileri ve çeşitli burjuva kitle letişim merkezlerini eries tirilmiş profesyonel anti - komünistler, kısacası bütün bu geride güçler dünyayı soğuk savaş döneminde geri döndürmek amacını gü den pek çok propaganda kampanyasında en aktif şekilde birles tiler.

(Devamı Edecek)

K. ZELINSKI

SOVYET
EDEBİYATI

— 132 —

Kişiyi tapınma döneminde ortaya çıkan, gerçekçi süsleme, olduğundan daha güzel görme eğilimlerinin tümünü, bu tapınma olgusuna veya hayat karşısında dogmatik, gerçeklerden uzak bir tavra bağlamak da bütünü doğru olmaz. Bu romantizm ve güzellikler bir yanyıla da, kahramanca işler yapmış olan, Parti'nin gösterdiği amaçlara varmak için her türlü fedakarlıklara hazır olan Sovyet vatandaşlarından gelmektedir. Bütün bunların edebiyatta iz bırakmaması imkânsızdır.

Ancak, bu anlaşılabilir ve sağlıklı eğilim sağlıklı bir eğilimle gelişmiştir. Tarihîsel gelişmelerin ortbas, etme, gelişmeleri yok sayma eğilimidir bu. Bunun nedeni, o sıralarda, edebiyatın görevinin yanlış kavranmasıdır. Bazı yazarlar, başarıları ve başarıları anlatırlar zaman okurların daha fazla etkilenmesini sanıyorlardı. Bu eğilim, savaş sonrasında yayınlanan ve Sovyet aydınlarının, işçilerinin, kolhoz köylülerinin hayatını konu edinen pekçok eserde belirgindir.

Parti'nin 20. kongresinde benimsenen yeni çizgi, yazarı hayatı olduğu gibi göstermeye çağırıyor ve yaşanan gerçek üzerine kurulu sosyalist gerçekçilik yönteminin gelişmesini olumlu ve verimli bir şekilde etkiledi.

Kişiyi tapınmanın, bağnazlık sorununun, gerçekçi süslemenin tüm görüntülerinin ve bunlarla ilgili tüm değerlerin yeniden gözden geçirilmesi zorunluydu. Ama, edebiyatın özünü ilgilil bir düzeltme, bir gözden geçirme yapılamazdı. Sovyet edebiyatının özü, tarihin ittiği gücü olan halkın anlatılması, yaratıcı eylem ve komünizm için mücadele içinde bireylerin nasıl yeniden oluşup biçimlendiklerinin, yeni bir insanın nasıl yaratıldığının gösterilmesiydi. Yeni toplumun edebiyatının sanat ilkesi olan bu temel ilke, Lenin'in Parti anlayışı, parti ruhuyla. Aynı ilke, tüm sanat yöntemlerinin, eserinin ana fikrine bağlı olması olgusunda da dile gelir.

Edebiyatta, sanat yöntemlerinin ve yazarın ustalığının eserinde ideolojik görevine sıkı sıkıya bağlı olması fikri Fedin'in 1961'de yayınlanan Yazar, Sanat, Zaman adlı yapıtının ana temasıdır.

Maksim Gorki ve Aleksi Tolstoy gibi, Fedin de, Sovyet edebiyatının ana tezlerini en tam ve

Edebiyatta, sanat yöntemlerinin ve yazarın ustalığının eserinde ideolojik görevine sıkı sıkıya bağlı olması fikri Fedin'in 1961'de yayınlanan Yazar, Sanat, Zaman adlı yapıtının ana temasıdır

en doğru biçimde açıklayan yazarlar arasında sayılır. Fedin şöyle yazar: «Edebiyat sanatının tek bir anlamı vardır: Bu toplumun, halkın hâzmetinde olan bir uğraştır. Tarih, ölümsüzlüğün, kökleri, yaratıcılarının güncel olan ilişkisine bağlı eserlere bağlı olduğunu göstermiştir.» Sovyet edebiyatının en büyük yazarları olan Gorki, A. Tolstoy, Solohov, Fedin, Fadeev, Leonov edebiyatın, halkın komünizm için verdiği mücadeledeki kahramanlıklarını, sanatsal görüntüler altında yansıtmakla yükümlü olduğuna inanırlar.

Sovyet edebiyatının sürekli gelişmesi sırasında izlediği ve izlemekte olduğu ana yol budur.

Şu halde, kişiyi tapınma'nın mahkûm edilmesi sonradan edebiyatta ortaya çıkan yeni yönelim nedir? Yeni çizginin edebiyattaki sonuçları neler olmuştur?

Bu sonuçlar çok çeşitlidir. Önce, yazarların karşısına bir soru çıkmıştır: Edebiyatın görevlerinin neler olduğu konusunda bazı değişiklikler olurken, sosyalist gerçekçiliğin aynı kâh kalamayacağı, nasıl kullanılacağı sorusu... Yeni koşullarda, demokrasinin genişlemesiyle gerçekçi eleştirisel bir süzgeçten geçirerek yorumlama hakkı ve imkânı artmıştır. Ama bunun ölçüsü ne olacaktı? Ve konuyu işleyebilmek için benimsenecek eleştirisel yöntemler hangileriydi?

Bu noktada değişik eğilimler veya değişik çözümler ortaya çıktı. Bu eğilimlerden biri, bir dönem önce yasaklanmış olan herşeyi, her yönüne karşı aşırı bir ilgi olarak belirir. Bu eğilimdeki yazarlar (isterse) bu eğilimi adet olduğu şekliyle «eleştirisel eğilim» olarak adlandırmakla, diğerlerini özellikle Sovyet gerçekçiliğinin olumsuz yönleri ve gelişmeleri üzerinde yoğunlaştırdılar. Bunların eserlerinde, zulüm, iftiszilik, bürokratik, adaletsizlik sahneleri, sanki yazar «Bakın. Bütün bunlar korumak istedikimize ayardır. Bütün bunlar komünizme karşıdır» demek istemişcesine anlatılır.

(Kahramanlık üslubuyla gazetecilik karışımı olarak adlandırabileceğimiz) diğer eğilimdeki yazarlar ise, aksine, ana görevin yitit komünist işçi tiplerini öne çıkarmak olduğu görüşündeydiler. İnsanların acılarına, sorunlarına gelinece, bu konuda eski bir atasözünü hatırlatmakla yetinilirdi: «Yumurtu kırmadan omlet yapılmaz».

(Devamı var)

Bu fabrikaların ve başka fabrikaların kazandıkları deneyimler ortaya koyuyor ki, sanayi girişimleri; karmaşık üretim sorunlarıyla kesin ve etkili bir biçimde uğraşabilmelerini sağlamak için işçilere çok çeşitli beceriler kazandırabilir, onlara teknik belgeleri okuyup düzenlemeyi, hesap yapmayı, kullandıkları donatımın bakım ve onarımını öğretebilirler

— 33 —

1960'ların sonu, okul çocuklarının mesleki yöne- liminde gözle görülür bir değişikliğe tanık oldu. Altıncıların ortalarında Novosibirsk ve Kostroma'da yapılan örnek incelemeler ortaya koymuştur ki, okul çocukları, açıkça, matematikçi, fizikçi, biyolog, cerrah, jeolog, sahne sanatçısı, yazar ve komünist olmayı yeğlemekteydiler; oysa tornacılık ve başka yoğun sanatlar gibi sanayi dalları, «meslek özelemleri piramidi»nin tabanına düşmektedir. 1973'de, özellikle gençler arasında, gerçek anlamda sanayi sanatlarının saygınlığı, bir parça ilerleme kaydetti. Okul çocuklarının meslek ve sanat okullarına girme olanağı, karşısında ileri sürdükleri en önemli itiraz, bu okulların, genel orta öğretim sertifikası vermedikleri için, daha sonra yüksek öğrenim kurumlarına giden yolu kapadıklarıdır. Yeni tip meslek ve sanat okullarında, toplumsal konum seçimi üzerinde karar verme zamanı 14 yaş yerine 17-18 yaşlarına ertelenmektedir.

Usta sanayi işçileri eğitmek için kurulmuş kurumlar, sadece meslek ve sanat okullarından ibaret değildir. 1970'de, yeni işçilerin yüzde 85'i, fabrikalarda ve bölgelerde işbaşında eğitim gördüler. 1978'de gelindiğinde de bu oranın yüzde 60'a düşmesi bekleniyor; ama, Meslek Eğitimi Komitesi'nin hesaplarına göre, bu oranın 1980'de birle yüzde 50'ine altına düşme olasılığı pek yok. Bu eğitim türünün sağladığı birinci avantaj, üretime katılanların, üretim topluluklarına ayak uydurma süresinin kısalmasıyla sağlanması; ikinci avantaj ise insanlığı ihtiyacının değişen yapısına daha esnek bir şekilde cevap verilebilir. Basit çalışma durumlarında sağladığı avantaj, eğitim harcamalarının kısa sürede çıkarılabilmesindedir. Ayrıca, bu eğitim biçimi, şimdilerde gittikçe daha çok sanayi işçisinin için deniştir, yeniden-eğitim süreci bakımından da daha elverişlidir.

Bundan amaç, birbirinden kopuk bir takım uygun derslerle tamamlanan basit işlerin yapılması sırasında, acemilerin eğitimleriyle ilgili bir sorun olan bireysel eğitimin, uzmanlaşmış merkezler yoluyla, kitle eğitimiyle geçiştirilebilir. Bir eğitim merkezi, kendine yeten yapısal bir birimdir. Bu merkezler bir sanayi girişimine bağlıdır ve burada, usta sanayi işçilerini yetiştiren ve eğitim sürecini denetleyen eğitici ve ustabaşlar tam gün eğitim vermektedirler. Bu eğitim, belirli fabrikaların ya da ortak bir temele dayanan aynı tip fabrika gruplarının ihtiyaçlarını karşılayan standart programlara göre yürütülür. Ustabaşların

Gençlik
ve
Toplum

gözetimi altında verilen grup eğitimi, daha sonra, işbaşında usta işçilerin gözetimi altında geçirilen bireysel staj dönemleriyle tamamlanabilir. Magnitogorsk Demir-Çelik Fabrikalarında, fabrikalara bağlı meslek merkezlerindeki eğitim süreci, yüksek uzmanlara denetlenir. Odesa kentindeki Pişçepromavmatika (Otomatik Yiyecek Üretme) araştırma ve üretim kombinasyonu, mühendislik işleri ve yerine yerleştirilmesi orada çalışan teknik ressamlar ve üretim teknikçileri tarafından yapılan makineleri çalıştırmak için, ekonomik raporlar temelinde makineden alan usta işçiler ve uzmanlar yetiştirmektedir. Harkov, Leningrad ve başka kentlerdeki birçok fabrika, atölyelerin ve bölümlerin yanısıra, fabrika-İç ve fabrikalar-arası eğitim merkezlerini (bu ikinci özellikle küçük çaplı girişimler açısından önemlidir) kapsıyor. Bu fabrikaların, kendi üretim planları ile, fabrika düzeyindeki sosyalist yarışmada aktif bir rol oynayan üyelerin oluşturduğu Komşu birimleri vardır. Bu fabrikalar, aynı zamanda kendi ekonomik planları uyarınca işlevlerini sürdürürler.

Bu fabrikaların ve başka fabrikaların kazandıkları deneyimler ortaya koyuyor ki, sanayi girişimleri; karmaşık üretim sorunlarıyla kesin ve etkili bir biçimde uğraşabilmelerini sağlamak için işçilere çok çeşitli beceriler kazandırabilir, onlara teknik belgeleri okuyup düzenlemeyi, hesap yapmayı, kullandıkları donatımın bakım ve onarımını öğretebilirler.

Genç işçilerin maddi ve kültürel düzeylerinde meydana gelen sürekli ilerleme, daha iyi çalışma sağlamak için verilen ödüllerin yapısında önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Birçok Sovyet araştırması, özellikle V. Yadov, genç sanayi işçilerinin, ilginç olmayan, basit bir işte çalıştıkları zaman aldıkları ücretten nispeten düşük ücretlerle daha doyurucu ve daha anlamlı bir işte çalışmaya hazır olduklarını belirtmiştir. Gerçekten, bugün çalışmanın karşılığı giderek yine kendisi oluyor. Ayrıca gençler, yalnızca daha iyi üretim sonuçlarının karşılığı olarak değil, beceri ve niteliklerde meydana gelen ilerlet düzeyindeki gelişmenin karşılığı olarak da yeterli ölçüde ödül dağıtılmasını istiyorlar.

Gittikçe artan sayıda genç sanayi işçisi, çoğu zaman acemil işçi için de, deneyimli işçi için de aynı olan işe çabuk başlama, ürün kotasının başarılmaması vb. gibi temel işlevleri gözetim altında tutmaya yarayan alışılmış çalışma denetimi sisteminden soğumaya başlıyor. (Devamı Var)

— 103 —

Kızlar, patatesleri kazarken ya da evleri yıkarken a- çık havada, üşenir ya da yağmurla altındaydılar. Oysa şimdi yer altında, rutubetli tünellerde, karanlık mahsenlerde çalışıyorlardı.

İlk başta ekibin diğer kızları gibi Sonya'ya da en başta işler verilmişti. Akr kurşun boruları sürüküyor pis kokulu suları kovayla boşaltıyor, lehimlere aletlerini veriyordu. Lehimciler, on seki yaşlarında hatırla daha da küçük geçirdi. Kendilerine büyük önem vericesine davranıyorlar, konuştukları zaman seslerini kalınlaştırıyorlar, en ses tükünü çıkıyorlar, bottarı ile yürürken yere sert sert basıyorlardı. Bunun la beraber hiç bir uzun boyu sayılmazdı. Bottarı ise o kadar büyüktü ki, bazen ayaklarından çıkakmış gibi oluyordu. Fakat ilkbahardan beri çalışıyorlardı. Tezdebell kışlardan dersler almışlardı ve lehimcilik konusunda bilmedikleri hiç bir şey yoktu. Kızlar, onlara gülmekle beraber, yeteneklerine saygı gösteriyor ve itaat ediyorlardı.

Lehimcilerin yaptıkları arasında Sonya'ya en k ço cezbeden kaynak işleri idi. Karanlık fişkirin ve en sert maddenleri dahi yumuşak bir sıvı haline getiren parlat, gürlüldü alev, Sonya'ya göre güzelli, esrar ve kudret doluydu. Kaynak makinesi çalıştığı zaman her ya ni loş, mavimsi bir ışık kaplıyor-

Sonya, kadınların garip dünyasına giremiyordu. Yaşlı kadınların cephelerde kocaları vardı. Kızların ise mektuplaştıkları nişanlıları ve sevgilileri bulunuyordu. Ayrılık ve bir daha bir araya gelmeme korkusu, sevgilerini ululaştırmamıştı

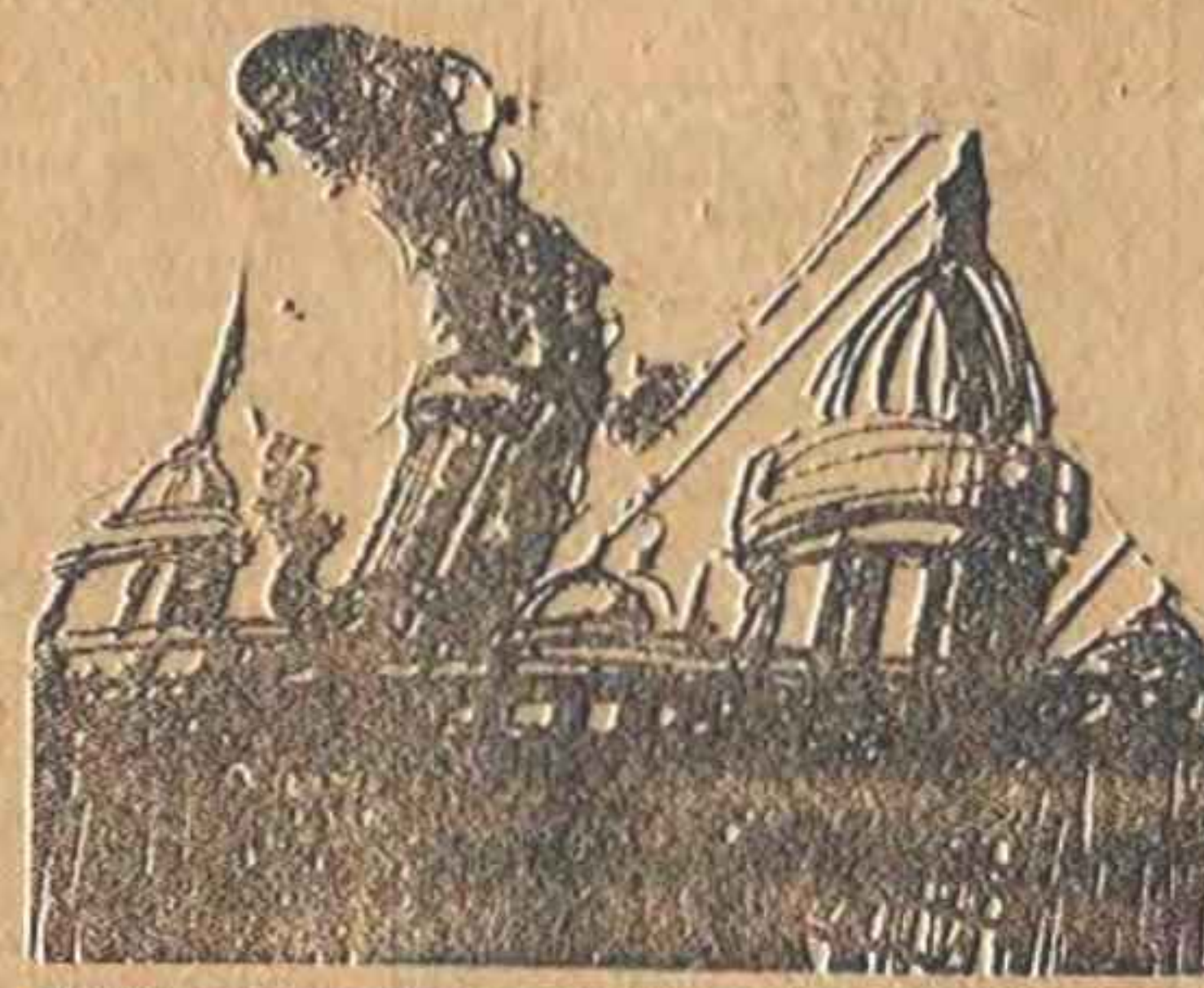
ve yeraltı dünyasını şahane bir saray salonuna döndürüyordu.

Sonya elinde kaynak makinesi bulunan önemli genç kişiyi sessizce izliyordu. Onun tüm komutlarını yerine getiriyor, kütüsünü azarlama-sına ses çıkarıyordu. Sonya'nın boyu ondan uzun olmasına rağmen onunla gerçek bir ustaymış gibi yükselten konuşuyordu. Bu-nunla beraber, kısa bir süre sonra Sonya'nın değerini an-ladı ve yanında ondan baş-kasını istemez oldu.

Sonya, kaynak için kendi-sine bir çift kaynak gözlüğü almıştı. Usta, kaynak ya-parken kaynakattığı boruyu

onun tutmasına iz veriyordu. Fakat kaynak makinesi-ni uzun süre ona elletme-di. Zaman geçtikçe genç usta, kasıtlı olarak başını eğme-ye başladı. Yeraltındaki işine odak-lanmış Sonya, sonbaharın nasıl geçtiğini ifarketmedi. Bir gün çıkıp da lapa lapa kayıyıldığını ve etrafın ben-ben olduğunu görünce çok şaşkı-ndı. Antonina Trofimovna ona bir mavimsi ışık tutmuştu. Sürekli bunu yapıyordu. Fakat zaman la pantolon, kurum, yağ, pas ve çamurdan mavimsi kay-betti. Derin cephelerinden do-lma ya bir çeki, ya bakır tel ya da bir kerpeten sarıyor-

du. İnce, uzun bacaklı Sonya, sık sık bir erkek çocuğu ile karıştırılır olmuştur. Genç kız bundan hoşlanmadığından, başını solgun renkli eşarbi ile baltıyor ve hiç olmazsa bunu gizlediğini göstermek için çalışıyordu. Ekibin en genç üyesi ol-makla beraber iş ve yetenek konusunda en iyi eleman-larından biriydi. Ekibe halk Komşu ekibi deniyordu. Fakat yaz aylarında aralari-na birçok büyük kadın da katılmıştı. Hatta bu kadın-ların bazılarına genç demek bile güçtü. Kızlara gelince, çoğu Sonya'dan iki-üç yaş büyük, Sonya hepsiyle a-kadık olmakla beraber, iste-

“Teslim Olmayanlar Ölmez”

Nikolai Chukovsky

ten birkaç kilometre uzakta olan Pulkovo'daki bir labora-da görevli di. Delikanlı, ayda bir Leningrad'a gel-yordu. Ekibin herkeste olu-sun bulur ve Nyura'yı arar-dı. Onun geliş herkeste hey-canlandırdı ve kızlar, «Nyura! Nyura! Nyura nerede?» diye bağırıyorlardı. «Vasya gel-di» Sonra hepsi bir yana da-ğılıp Nyura'yı ararlardı.

Mutlu ve utangaç görünen Nyura, iri ellerini nemli bir parçasına kurulaş Vasya'ya doğru yürüdü. Alelade bir tip olan Vasya'nın boyu kızın sadece omuzlarına ka-dar gelirdi. Kaputu Adeta uzlarından sarkardı. Nyura, sevgili ile birlikte gezerek ekip çalışırdı. Kimse onları ayıplamazdı. Hatta Antoin-na Trofimovna bile Güzel Nyura'nın Vasya ile birlikte gittiğini gördüğünde gülüm-ser, hiç bir zaman serzenişte bulunmazdı. Kadın dünyası-na aşka saygı gösteriliyor, tadının çıkarılması sağlan-ıyordu. Nyura, hava kararan-a kadar dolayır, hiç yorulmaz-dı. Geldiğinde arkadaşlarını etrafına toplar, onlara duy-gularını anlatırdı. Nyura'nın Vasya'ya olan aşkının inis-leri ve çıkışları olurdu. Hatta bazen kızlara artık Vasya'yı sevmeyi öğütürdü. O za-man kızlar, telaşlanarak on-ektik altında bırakılır ve piş-man olan kız, ebedi aşkye-minleri ederdi. Vasya her gelişinde ona bir kutu meyve-sekeri getirirdi. Birliğinde bunu onlara seker yerine ver-iyorlardı.

(Devamı Edecek)

İlk dörde girmek için mücadele eden Orduspor bir maça çıkarken.

(Foto: ABC)

Orduspor'un amacı ilk dörde girmek

ORDU, (ABO) — Birinci Türkiye Ligi'nde dördüncü yilini dolduran Orduspor, bu sezon ilk dörde girmek için çalışmaktadır.

Bu sezon tamamen içe dokü bir transfer politikası

uygulayan ve mütevası bir takım oluşturan Orduspor, özellikle ikinci yarıda aldığı başarılı sonuçlarla düşme tehlikesinden tamamen uzaklaşmış ve güçlü bir ekip olmuştur. Orduspor Teknik Direktörü Neşir Cemal

Gökalp amaçlarının ilk dörde girmek olduğunu ve bunu başarılarına inandığını söylemiştir.

Neşir Cemal Gökalp «Orduspor teknik kadrosundan futbolcusuna kadar tama-

men yerli bir takımdır. Bunun semeresini de ligo aldığı başarılı sonuçlarla kanıtlamaktadır. Bu sezon ilk dörde girmek Orduspor'un Avrupa kupalarında yer alması için çalışacağı demektir.

Bayram Şit, «Ulusal Serbest Güreş takımımızın masraflarını karşılamak için Minsk'te borçlandık ve 50 bin lirayı kendim ödedim» dedi

ANKARA, (A.A.) — Ulusal Serbest Güreş takımımız antrenörlerinden Bayram Şit, «16-18 Şubat tarihlerinde Sovyetler Birliği'nin Minsk kentinde yapılan güreş turnuvası sonrasında Türk elçiliği mensuplarına katile gideceği için 50 bin lira borçlandığını, bildirmiş «Sovyetler Birliği'nde bir hafta geçimimizi neredenle kafilinle yol ve ikamet masraflarını karşılamak için 50 bin lirayı, bugün ben cebimden ödüyorum» demiştir.

Bayram Şit, «Ulusal güreş takımımızın Minsk'te bir hafta geçimimizin, 20

kiloluk yok fazlalığından» iftiharla sözlemiştir. Turnuva süresince ilgililerden hiçbir yardım görmediklerini, Minsk'te çok zor günler geçtiklerini belirten Bayram Şit, turnuva sonrasında meydana gelen olayları tamamen yanlış anlaşılmasını savunmuş ve şunları söylemiştir:

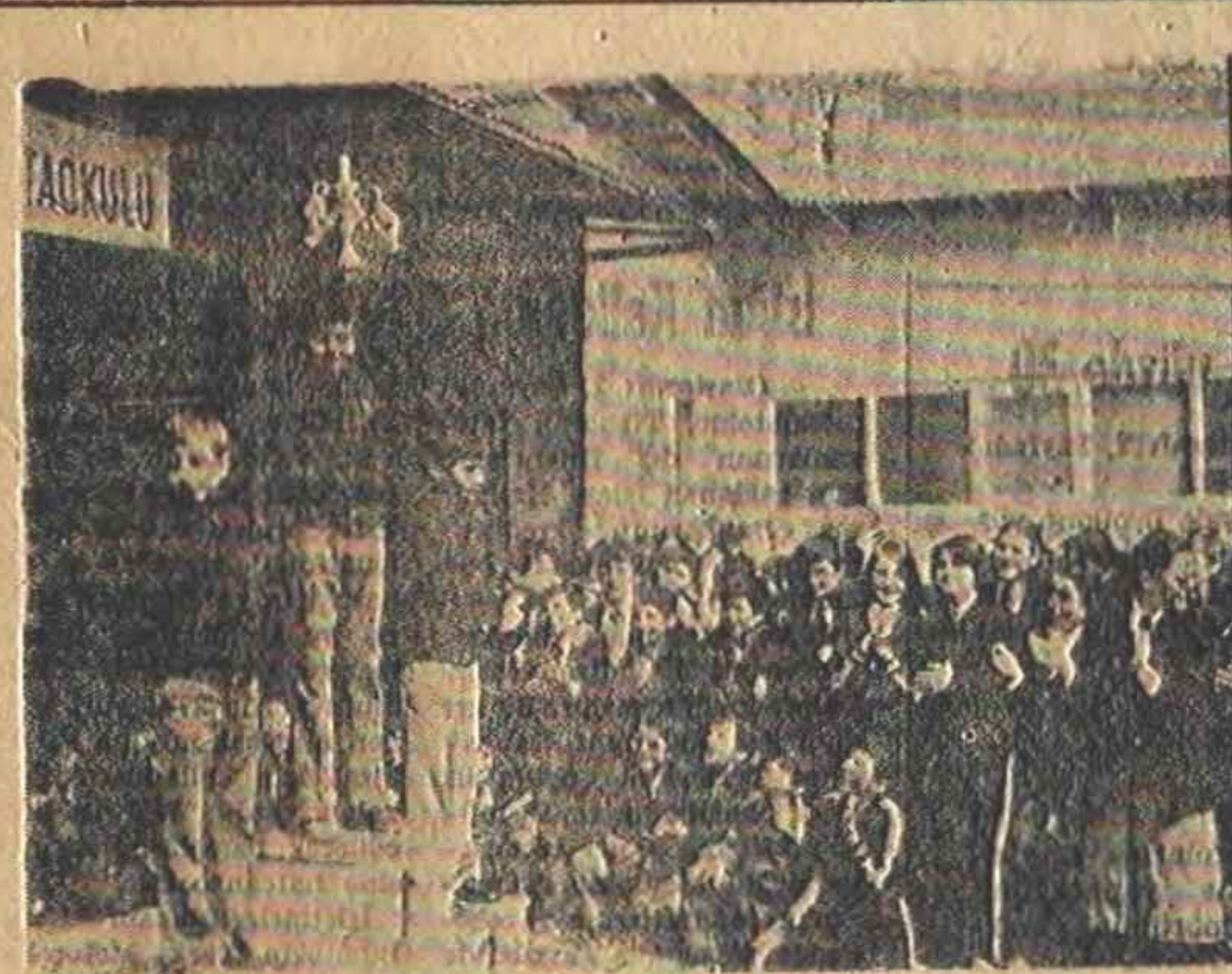
20 KİLO YÜK FAZLAMIZ VARDI

«Güreş turnuvasından sonra ben ve güreşçilerimiz bayuvarımızı, alarak havalanma geldik. Burada acı bir sürprizle karşılaştık. İl gilliler bize 20 kiloluk yok fazlamız olduğunu, bu yıla-

dan da uçağa alınmamasını istedik. Ben bu durum karşısında 20 kiloluk fazlalık için, 40 kiloluk yok fazlalığına istedik. Ancak havaalanındaki yetkililer bu talebimize kulak asmadılar ve bize zorla uçağı kaçırtırdılar. Böylece, bir hafta daha Minsk'te kalmaya mecbur kaldık. Dördüncü gün Minsk'te bir oradaki Türk elçiliği mensuplarından 50 bin lira borç para buldum. Bununla kafilimizin yol ve ikamet masraflarını karşıladım. Şimdi ben bu parayı elçiliğimizin

ardaki yakınlıklarına tahsiller halinde teslimden ediyorum.

Ulusal Serbest Güreş Takımı Antrenörü Bayram Şit, katile için harekâtı 50 bin lirayı Güreş Federasyonu aracılığı ile beden terbiyesi genel müdürlüğünden tahsil edilebilecek için yaptığı girişimlerin sonuçsuz kaldığını, yetkililerin, «kafilin Sovyetler Birliği'nde bir hafta kalmalarının kişisel hatadan meydana geldiğini, bu yolda yapılacak ödemenin yasal olamayacağını» söylediklerini sözlerine eklemiştir.

Yapılan müsabakalarda ödül alan Sakarya Özel Ortaokulu öğrencileri.

Sakarya özel Ortaokulunda başarı gösteren atıcılara ödül ve diploma verildi

SAKARYA, (ABO) — Özel Sakarya Ortaokulu'nun kendi sınıfları arasında düzenlenen yıldız kız-erkek hava tüfeği atıcılık birinciliği müsabakalarında derece alanlara diploma ve ödülleri verildi.

Okullarında yapılan bir törenle derece alan öğrenciler kutsuya çıkarılarak ödüllendirilerek, arkadaşları tarafından da ilgi ile izlenmişlerdir. Yıldız kızlarda birinci olan Çiğdem Bilgin'e diploma verildi.

ve erkeklerde birinci olan Gökhan Köseoglu'na ödülünü veren Zekeriya Atıf, öğrencileri tebrik ederek başarıları ile övdü. Kızlarda ikinciliği Firdevs Çelikel, üçüncülüğü İlker Aydın, erkeklerde ikinciliği Cem Akçolşkan, üçüncülüğü ise Ramazan Şaşar almışlardır. Çalışmaları yöneten Atıf, okulunda hava tüfeği atıcılığının yanında basketbol, masa tenisi branşlarının da esemeli ders olarak okutulduğunu belirtmiştir.

Gençlerbirliği Kayseri'ye ıddialı gidiyor.

ANKARA, (A.A.) — Ankara'nın kırmızı-siyahlı ekibi gençlerbirliği futbol takımı, yarı finalde Kayseri'ye hareket edecektir.

İkinci Türkiye Ligi Kırmızı Grupunda kümede kalma mücadelesi veren Gençlerbirliği'nin, son derece önemli olan Kayserispor maçından puanla dönmeyi amaçladıklarını ifade eden teknik direktör Fehmi Baş (üze), maçla ilgili görüşlerini Anadolu Ajansı muhabirine şöyle açıklamıştır.

«Takımın son haftalarda başarılı sonuçlar almamasına rağmen hala küme düşme hatından ayrılmadık. Grubumuzda kümede kalmak çok zor. Bu bakımdan çalışmalarımızı her maçtan puan alarak sürdürüyoruz. Son haftalarda Golcülük hüviyetlerin kazanan futbolcuların Gençlerbirliği istenilen noktaya ulaştıracaklarına inanım tamdır.»

GENÇLERBİRLİĞİ HER ZAMAN ZOR OLANI BAŞARIYI

Fehmi Baş (üze) bu hafta ki rakiplerinin şampiyon adayları olduğunu dikkatli olarak açıklamasını şöyle sürdürmüştür:

Kayserispor'un güdünü ve ligdeki ıddiasını biliyoruz. Fakat bilmekte durumumuz ortada. Üstelik Gençlerbirliği her zaman zor olan maçlarda iyi sonuçlar almıyor. Başarıları bir ektir. Nitekim önceki sezonlarda da yine bugünkü şartlar içinde Kayseri'ye gittik, rakibimiz kendi sahasında mağlup olmuştu.

Zonguldak'ta yapılan müsabakalarda Dikmen İlkokulu atletleri şampiyon oldu.

KDZ. EREĞLİ, (ABO) — Zonguldak'ta yapılan ilkökuller arası puanla atletizm müsabakalarında Dikmen İlkokulu il şampiyonu olmuştur.

Kafadeli Ereğli'nin adını sık sık yurt dışında duyuran Dikmen İlkokulu'nun başarılı öğrencileri bundan önce de Ankara Büyükşehir Atatürk Kışla ile Konya'da yapılan Kros şampiyonasında da Dik-

men'e Türkiye Birinciliği'nin kazandırmışlardır.

4 Mart'ta İzmir'de yapılan Türkiye Birinciliği'nde de şampiyon olan Dikmen Okulu'nun atletleri bu defa söz olarak yapılan il birinciliği için katıldıkları yarışlarda şampiyon olarak 11-12 Mayıs 1979 tarihlerinde Ankara'da yapılacak Türkiye Puanla Atletizm Yarışları'nda Zonguldak'ta tam il etim hakkını azaltmışlardır.

MTA Başkanı: Güreş Şubesi'ni kapatacağım.

ANKARA, (A.A.) — Maden Tetkik Arama Spor Kulübü Başkanı Salih Zeki Kocaalp, «MTA Güreş Şubesi'nin kapanmayacağı» açıklamıştır.

Kocaalp bugün yaptığı yazılı açıklamada, Güreş Ulusal Takımına dokuz yıldır sakatlıklarını çözümlerini buldular. Bundan önce de Ankara Büyükşehir Atatürk Kışla ile Konya'da yapılan Kros şampiyonasında da Dik-

men antrenörlüğüne getirilmiş ve görevini bugüne değin sürdürmüştür. Ancak daha önce basında da yer aldığı gibi güreş konusunda bir program hazırlanmayacak düzeyde bilimsellik karşı olmasa nedeniyle kulüp çalışmalarından uzaklaştırılmıştır. Biraz yetkililerle kendilerinin güreş için ki sa ve uzun dönemli eğitim planını birçok kez istediği. Başarıları yeni sporcu kaynaqları bulunana ve bu kaynaqları değerlendirme olarak görmeyen çalışmaları spor kulübüne yaygınlaştırma amacıyla olan MTA Spor Kulübü ile anlaşamamıştı çok değişti.

«ÜNLÜ İSİMLERİ, KOLUK DEĞNEĞİ YAPMAYIZ»

Öte yandan, Yönetim Kurulumuz güreşimiz daha ilerleri bir düzeyde eritmek için bulunan, ön yapmış isimlerle başlıklarını çoklu değneği yapmayı uygun görmüştür. Bu nedenle yolda ve genç takımları oluşturulmuş ve ülkemizdeki yüksek spor okullarında eğitim gören 4 güreşçimiz takımların başlarına getirilmiştir.

BJK'li Hayri: «Formumun zirvesindeyim ama takımda yer vermiyorlar»

İstanbul, (ABO) — Beşiktaş'ın «dört futbolculardan Hayri antrenörünün tutumundan yakındır. «Şimdi kendim çok formda hissediyorum. Ancak takımda bana hiçbir yer verilmiyor anlayamıyorum demektir.

Gerek yöneticiler, gerekse teknik adamlar arasında en küçük bir sürtüşmenin bile olmadığını belirten 25 yaşındaki futbolcu «4 yıldan bu yana Beşiktaş'ın başarısı için elimden geleni yapıyorum. Sadece B lig maçlarında siyah-beyazlı formayı giyiyordum. Bu iş böyle devam edemez. Futboldan en verimli çalışmam (Devamı 8. Sayfada)

